

VAJDASÁGI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET
ZAVOD ZA KULTURU VOJVODANSKIH MAĐARA
INSTITUTE FOR HUNGARIAN CULTURE IN VOJVODINA

Poštanska 18, 24400 Senta, Srbija
Telefon: +381 (24) 816 790
Fax: +381 (24) 816 390
Mobil: +381 63 563 115
E-mail: info@vmml.org
www.vmml.org

3aKBM-CeHa	VMMI-Zenta
EPOJ/SZAM	8/12-2025
DATUM/KELT	11.03.2025

Jelentés a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2024. évi munkájáról

A Magyar Nemzeti Tanács és a Vajdaság Autonóm Tartomány alapításában működő, zentai székhelyű Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben (a továbbiakban: Intézet) 2024-ben folyamatos, szerteágazó és az Intézet alaptevékenységeit kiszolgáló feladatellátás valósult meg.

Többféle intézménytípus tevékenységi köre összpontosul az Intézetben: oktatás, képzés, rendezvény szervezés, közösségépítés, népművészet és hagyományápolás, könyvkiadás, emellett az utóbbi években kiemelt szerephez jutott a digitalizáció, örökségvédelem, digitális adatházak működtetése. Az Intézet igyekszik kitölteni azt az űrt, amely azokon a településeken, azokban a közösségekben alakul ki, ahol valamilyen oknál fogva nem működik kulturális intézmény vagy egyesület, az Intézet felvállalja az ott folyó munka szakmai segítségét, mentorálását.

A VAJDASÁGI MAGYAR KÖNYV-, KÉP-, MOZGÓKÉP-, HANGZÓANYAG ÉS LEVÉLTÁRI GYŰJTEMÉNY BŐVÍTÉSE, KÖZZÉTÉTELE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE.....	3
DIGITALIZÁLÁSI PROGRAM.....	4
DIGITÁLIS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS	8
ANYAORSZÁGI, KÁRPÁT-MEDENCEI ÉS EURÓPAI KÖTŐDÉSEK.....	11
A KULTURÁLIS KÍNÁLAT ÁLTALÁNOS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE, A MŰVÉSZETI ALKOTÁSOK TERJESZTÉSE, KIADÓI TEVÉKENYSÉG	14
A KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL HAGYOMÁNYOS ÉS ÚJ FORMÁINAK ÖSZTÖNZÉSE, AZ EMBERI ÉS TÁRSADALMI TŐKE GYARAPÍTÁSA.....	16
SZAKMAI KÉPZÉSEK, TALÁLKOZÓK, SZEMLÉK.....	19
TUDOMÁNYOSSÁG.....	21
A HÁLÓZATOSODÁS, MINT A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS MEGTARTÁS ESZKÖZE.....	23
SZAKMAI FEJLESZTÉS A NÉPHAGYOMÁNNYAL FOGLALKOZÓ KÖZÖSSÉGEK KÖRÉBEN	28

A VAJDASÁGI MAGYAR KÖNYV-, KÉP-, MOZGÓKÉP-, HANGZÓANYAG ÉS LEVÉLTÁRI GYŰJTEMÉNY BŐVÍTÉSE, KÖZZÉTÉTELE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE

A 2024-es évben könyvtárunk katalógusa összesen 469 tétellel gyarapodott (monografikus kiadványok: 381; periodikák: 88). A gyarapodás jelentős részét a Gerold-hagyaték katalógizálása jelenti (239étel), valamint a Forum kiadótól vásárolt könyvek állományba vétele (72étel).

Használt könyvtári dokumentumok száma: 175.

Az év elején a könyvtár adatszolgáltatási kötelezettségének megfelelően leadtuk a 2023-as évre vonatkozó statisztikai adatokat a Szerb Nemzeti Könyvtár elektronikus rendszerébe.

A 2024-es év legjelentősebb könyvtári feladata az állomány teljes revíziója volt. Az első félév folyamán megtettük az előkészületeket a revízió elvégzéséhez: a nyomtatott leltárkönyv elkészítésével kapcsolatban konzultáltunk a kikindai Jovan Popović Népkönyvtár törzskönyvtári feladatokat ellátó munkatársával, Bednárík Prokec Zitával és a Qulto integrált könyvtári rendszer fejlesztőivel. A fejlesztőkkel egyeztettük a leltárkönyvben megjelenítendő adatmezőket. A program frissítése után a rendszerből generálhatóvá vált a leltárkönyv. A két lelőhelyen összesen 12 920 könyvet vettünk leltárba (főépület: 10343; külső raktár: 2577). A főépületben tárolt állományra vonatkozóan elkészült a hiánylista, amely 58 tételt foglal magába. A revízió munkálatai 2025-ben is folytatódnak a külső raktárban tárolt monografikus kiadványok hiánylistájának elkészítésével, a folyóiratok revíziójának befejezésével, valamint a revízió végleges jegyzőkönyvének elkészítésével.

DIGITALIZÁLÁSI PROGRAM

Intézetünk egyik fő feladata a digitalizálás és archiválás. 2024-ben folytatódott az Intézetben már archivált anyagok metaadatolása, valamint az archívumban található adatok nyilvántartásának átszervezése, a katalógusrendszer kidolgozása a digitális könyvtár, médiatár, fotó-, hang- és mozgóképarchívum területén, valamint ezek integrálása a már meglévő rendszerekbe.

2024-ben PDF- és JPG-formátumban összesen 142 013 oldalnyi dokumentum (szöveg, képanyag, plakát) digitalizálását végeztük el. Tételelesen:

- *Szabadkai Ellenőr*. 1879. (302 oldal)
- *Új Kanizsai Újság*. 1994–2008. (9528 oldal)
- *A zentai Egészségügyi Középiskola anyakönyvei*. 2007–2023. (4513 oldal)
- *Oktatás és Nevelés: pedagógiai folyóirat*. 8., 10–12., 14–18., 26., 31., 41–44., 46–50., 52., 54–58., 60–68., 72–73. számai (4241 oldal)
- *Tűbör i II-i monoló*. 2000. (4 oldal)
- *Diáknapló*. 1975–78. (162 oldal)
- *The New Generation*. 2003–2004. (162 oldal)
- *Oromhegyesi Hírnök*. 2012–2013. (40 oldal)
- *Tiszavirág*. 2003., 2005., 2009., 2010., 2012. (68 oldal)
- *Super info Kanizsa–Törökkanizsa*. 2006–2008. (64 oldal)
- *Cimbora–Drug*. 1976., 1978., 1979. (106 oldal)
- *Kispiaci Hirmondó*. 2009–2012., 2014–2018. (402 oldal)
- *Útitárs: keresztény gyermeklap*. 1996–2002., 2004. (1812 oldal)
- *Horgosi Mozaik*. 2014–2015. (80 oldal)
- *Iparos–Zanatlija*. 2004–2006. (56 oldal)
- *Horgosi Kisújság*. 2008–2011. (208 oldal)
- *Diáklap Suli*. 1994–2001., 2003–2006. (525 oldal)
- *Horgos és vidéke*. 1942–1944. (390 oldal)
- *Informator: a kanizsai Vöröskereszt havi közlönye*. 2001–2017. (512 oldal)
- *Szikra: diáklap*. 1974–1979. (372 oldal)
- *Bačka Topola és Vidéke*. 1936. (228 oldal)
- *Dunatáj*. 1999–2015. (2826 oldal)
- *Magyar Szó*. 2011., 2015–2019. (36 806 oldal)
- *Torontál*. 1872–1899., 1901–1914. (43 226 oldal)
- *Buksi (hiánypótlás)*. 1959–1961. (450 oldal)

- *Értesítő a Nagybecskereki Főgymnasiumról.* 1879–1885., 1900–1901., 1906–1907., 1909–1915., 1926–1927., 1929–1931., 1934–1935., 1943–1944., 1946–1947. (2268 oldal)

Kiadványok. Szücs Alexandra: *Hagyomány és modernizáció*; Szabó Henriett: *Variációk az együttélésre*; Thomka Beáta: *Beszél egy hang*; Csorba Béla: *Temerini kenyér*; Thurzó Lajos: *Tavaszi Jánoska elindul*; Pusztafalutól Karcraig; Kovács Ákos: *A kitalált hagyomány*; Nagy Irén: *Debellácsi mintakincs*; Bori Imre: *A jugoszláviai magyar irodalom rövid története*; Farkas Zoltán–Tóth Ildikó: *A magyar néptáncoktatás alaptéchnikái I.*; Balatoni Katalin–Gunszt Andrea–Hortobágyi Ivett: *Ünnepek a néphagyományban.* (összesen 2169 oldal)

A topolyai Juhász Erzsébet könyvtár helytörténeti könyvtárában. Brasnyó István: *Hószav*; Bori Imre: *Ember, táj, történelem*; Brasnyó István: *Égi laboda*; Több szerző – Mezőgazdasági Iskola Topolya: *Az első 50 év 1961 – 2011*; Fenyvesi Ottó: *Ezüstpatkányok, áttetsző selyemzónákon*; Herceg János: *Papírhajó*; Ipacs József: *A MARXISTA – Filozófia rövid története*; Kiss Lajos: *Topolya történelméből*; Német Klaudio: *Az ómoravica zsidóság története*; Juhász Erzsébet: *Tükörképek labirintusa*; Brasnyó István: *Égetni viszik*; szerk. Dencs Tünde, Csiszár Molnár Anna: *Befektetési kézikönyv*; Ipacs József: *A topolyai művésztelep húsz esztendeje*; Cservenák Pál–Diósi Rózsa: *Ötven év a művelődés és a művészet szolgálatában*; Pal Červenak – Roža Dioši: *Pedest godina u službi kulture i umetnosti*; Brindza Károly: *Topolya és környéke malomipara két és fél évszázados hagyomány*; szerk. Csipe Tímea, Kocsis Zsuzsanna, Náray Éva, Ninkov K. Olga: *Nagyapáti Kukac Péter*; Dr. Ninkov K. Olga: *A modern művészgrafika vajdasági úttörője*; Fehér Ferenc: *Bízó szerelemmel*; Brasnyó István: *Álom*; Brasnyó István: *Árnyék és fű*; Fehér Ferenc: *Övig a földbeásva*; Kocsis Antal – Sárvári V. Zsuzsa: *"Gunarasban templom lesz.."*; *Katalógus a topolyai művésztelep képanyagához*; Kucor Tamara: *Vinkler Imre*; szerk. Novák Mihály, Mészáros József, Gáspár Tibor: *Ómoravica*; *Gyakorlatunk a szocialista öngazgatás elmélete és gyakorlata*; Györe Géza: *71 év 855 tétele Zsolnai József – bibliográfia*; szerk. Losoncz Márk – Rácz Krisztina: *A jugoszláviai magyarok eszme- és politikatörténete 1945–1989*; Brindza Károly: *A népfelszabadító bizottságok megalakítása és munkája Topolya község településein 1944–1945*; szerk. Bicskei Gabriella: *Amit így is lehet nevezni*; Borús Rózsa: *Magyar irodalmi olvasókönyv*; Borús Sándor: *Emlékek – A bajsai műkedvelő színjátszás múltjából*; Brasnyó István: *Csapda*; Brasnyó István: *Hogyan kell szivárványt festeni?*; Brasnyó István: *Holdfény*; Brasnyó István: *Könnyűatlétika*; Brasnyó István: *Mit szeretek?*; Brasnyó István: *Szociográfia*; Brasnyó István: *Szokott-e ősz lenni Paraguayban?*; Brasnyó István: *Üres királyok*; Brasnyó István: *Vakta*; Brindza Károly: *Dr. Hadzsy János, az orvos és az ember*; Hét Nap melléklete: *Cserkészélet a déli végeken*; Kalapis Zoltán: *A Magyar Szó fél évszázada*; Török István: *Csurgó 1967–1997*; Dimény Ibolya – Kovács Eta: *Gyöngy és csuhé turpisságok*; Dormán László: *Kanizsai képesek*; Dr. Nagy Sándor: *Az izomsorvadásban szenvedők helyzete nem reménytelen*; Vajdaság Szocialista Ifjúsági Szövetség helyi választmánya: *Echo '81 Irodalmi-Művészeti-Tájékoztató Közlöny*; Kiss Lajos Néprajzi Társaság: *Építészet és emlékezet – Harkai Imre (1952–2004) emlékére szervezett tanácskozás tanulmánykötete*; Fehér Ferenc: *Álom a dűlőutak*

szélén; Fehér Ferenc: *Az én nyuszim*; Fehér Ferenc: *Szívemben nyugvó tengerek*; Fenyvesi Ottó: *A szabadság foglyai*; Fenyvesi Ottó: *Buzz off!*; Fenyvesi Ottó: *Kollapszus*; Fenyvesi Ottó: *Sava Babić Balatonfüred város díszpolgára*; Fenyvesi Ottó: *Tele van a memória*; Fischer Jenő: *Egy évtized krónikája 1944–1994–2004*; Géczi János: *Képversek*; Gyurecz György: *Felületmodellek lokális hibáinak javítása fényvonalakkal*; Harkai Imre: *Gondolatok az élettéről*; Harkai Imre: *Házrendszerek és szerepük a magyar népi építészetben*; Harkai Imre: *Topolya mezőváros tanya-rendszere*; Harkai Vass Éva: *A város bejáratánál*; Harkai Vass Éva: *Így éltünk*; Harkai Vass Éva: *Kedves Kávai M.!*; Harkai Vass Éva: *Mi volt szép C.-ben?*; Harkai Vass Éva: *Szív és nők, igen és nem*; Hicsik Lórá: *A hácskai Kosztolányiak*; szerk. Zoran Kolundzija: *Iskolakezdő*; Juhász Erzsébet: *Gyöngyhalászkok*; Juhász Erzsébet: *Senki sehol soha*; Juhász Erzsébet: *Úttalan utaim*; Kocsis Antal: *A topolyai zsidó temető – Jevrejsko groblje u Bačkoj Topoli*; Kocsis Antal: *Minden elhunyt emlékére, akit nem takar hant*; Kocsis Antal: *Szücs Budai József a zene szerelmese*; szerk. Talpai Lóránt: *Lehetőségek tárháza*; Lőrincz Teréz: *Dél*; szerk. Talpai Lóránt: *Mesterségek nyomában*; Mészáros Piroska: *A településhálózat történelmi kialakulása Szabadka területén*; Szerzői szakkonoport: *Művelődési vállalatok szervezése és gazdaságtana*; szerk. Penovátz Antal: *Kossuth Lajos – Moravica 1894 – 1994*; Nebojsza István: *Itthon*; Német Klaudio: *Makacs moroviciak*; Otto Fenyvesi: *Blues über dem Ozean*; Dr. Penovátz Antal: *Pačir – Pacsér*; Papp László: *Akiknek megcsípte haját a dér*; szerk. Novák Mihály, Mészáros József, Gáspár Tibor: *25 éves a moravica 9+1 művésztelep*; Nagy Nándor: *Tragikomédia*; Fehér Ferenc: *Egyazon ég alatt*; Majoros Sándor: *Emberrel esik meg*; Majoros Sándor: *Meghalni Vukovárnál*; Besnyi Károly, Csubela Ferenc, Varga Szilveszter: *A moravica tűzoltótestület 100 éve*; Bori Imre: *Ember, táj, történelem*; Borús Rózsa: *Magyar irodalmi olvasókönyv*; Brasnyó István: *Lampion a fán*; Brasnyó István: *A levegő titkai, Gazda népek*; Brasnyó István: *Másként s másként.* szerk. Csányi Erzsébet, Komáromi Gizella: *A csigatészta-készítés 30 éve a pacséri református egyházközségben*; Julijan Tamas: *A messzeség virraszt – A mai ruszin költészet antológiája*; Boza Béla: *Nem feledkezünk meg róluk – Bácskossuthfalva I. világháborús katonái*; Brasnyó István: *Földvár*; Brasnyó István: *Kialudt tűz*; Brasnyó István: *Macula*; Brasnyó István: *Óda a regényhez*; Brasnyó István: *Tükrös Madonna*; Brindza Károly: *Békétlen rónaság*; Brindza Károly: *Forradalmi a munkásmozgalom a topolyai járásban 1. – 1895–1902*; Brindza Károly: *Forradalmi a munkásmozgalom a topolyai járásban 2. – 1930–1941*; Brindza Károly: *Forradalmi a munkásmozgalom a topolyai járásban 3. – 1937–1941*; Brindza Károly: *Mondd el helyettem elvtárs...*; Damján Zsolt: *A bácskossuthfalvi – ómoravicai római katolikus egyházközség története*; Damján Zsolt: *A kereszt árnyékában – A pacséri római katolikus egyházközség története*; Damján Zsolt: *Kétszázötven év – A bajsai római katolikus egyházközség története*; Fehér Ferenc: *A kőkecske titka*; Fehér Ferenc: *Delelő*; Fehér Ferenc: *Egy kiskirály kunyhójából*; Fehér Ferenc: *Erdőtlen erdő*; Fehér Ferenc: *Esővárók*; Fehér Ferenc: *Vállalt világ*; Fehér Ferenc: *Vándorfelhők*; Fehér Ferenc: *Vasfű*; Balázs Attila: *Szemelvények a Féderes Manó emlékirataiból*; Balogh István: *Különös kaland*; Balogh István: *Panna és Mágocs*; Cs. Simon István: *Parlagmagány*; Csernik Attila: *Text*; Debreczeni József: *Az első félidő*; Debreczeni József: *Emberhús*; Dinnyés József: *Dalaim könyve*; Dr. Varga Sándor: *Fiatalok és a szex*; Dr. Varga Sándor: *Stop, AIDS!*; Dr. Virág Gábor

– Cservenák Pál: *Az iskola 2.*; Dr. Gábrityné Molnár Irén – Mirnics Zsuzsa: *Fészekhagyó vajdaságiak*; Tolnai Ottó – Bordás Győző: *Hangya András*; Vébel Lajos: *Írta és hitte Vébel Lajos*; Kontra Ferenc: *Fehér tükrök*; Kontra Ferenc: *Nagy a sátán birodalma*; Matijevics Lajos: *Bácska történeti víznevei*; Németh István: *Ima Tündérlakért*; Penovác Endre: *Délvidéki festőművész*; Ninkov Kovacsev Olga: *Bicskei Péter*; Saffer Pál: *Politúros fedelű könyv*; Stadler Aurél: *Az élet két arca*; Szilágyi Gábor: *Szilágyi Gábor*; Szőke Ottó: *Karikatúrák*. (összesen: 21 056 oldal)

- Váradi Tibor dokumentumtára. (2395 oldal)
- Dokumentumok Káich Katalin készülő könyvéhez. (183 oldal)
- Dormán László fotónegatív gyűjteménye. (6915 db)
- Szabadkai Népszínház fotónegatív gyűjteménye. (825 db)
- Törökanizsai Nagyjárás tanyavilág fényképek. (193 db)
- A szajáni tájház fényképgyűjteménye. (214 db)
- A zental lúd építéséről készült fotók. (22 db)
- Vörös Attila családi fotógyűjteménye. (1273 db)

DIGITÁLIS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS

Hangtár. 2024-ben folytatódott a néprajzi anyag adatolása és feltöltése a **Vajdasági Magyar Digitális Archívum (Vamadia)** felületére. Ebben az évben 260 hangot töltöttünk fel a hangtárba, amelyek Horgoson és Kupuszinán lettek felgyűjtve az 1950-es évektől.

Fotótár. A 2024-es évben a Fotótár összesen 1888 tétellel gyarapodott. Tovább gyarapodott a Dormán-gyűjtemény (614 fotóval), valamint két új gyűjtemény került feltöltésre: Fehér Imre zentai fotográfus, újságíró gyűjteménye (617 fotó) és Benes József és László gyűjteménye (99 fotó), amely Benes József képzőművészeti munkásságához és magánéletéhez kapcsolódó képeket is tartalmaz. Mindhárom gyűjtemény (összesen 1331 fotó) feltöltését az Intézet munkatársa elvégezte.

A Fotótár gyarapodása – 2024	
Gyűjteményi egység	db
Dormán László gyűjteménye	614
Fehér Imre gyűjteménye	617
Benes József és László gyűjteménye	99
Külső fotófeltöltők – MTTK hallgatói	430
Külső fotófeltöltők – egyéb	98
Kovács Endre gyűjteménye	18
Egyéb	12
Összesen	1888

Az önkéntes külső fotófeltöltők 2024-ben jelentős arányban kapcsolódtak be a Fotótár bővítésébe Fehér Viktornak, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanársegédének köszönhetően. A kar hallgatói a Fotótörténet kurzus keretében személyenként 50 darab fotót töltöttek fel – ez a 2024-es évben összesen 430 fotót jelentett. A külső feltöltőktől a rendszerbe került képek adminisztráláson esnek át (válogatás – a gyenge minőségű, hiányosan adatolt vagy csekély dokumentumértékkel rendelkező fotók nem kerülnek publikálásra; kiegészítő adatolás – fotótípus, technika, tárgyszavak stb.; szükség esetén a fotó minőségének javítása – kiegyenésítés, vágás), és csak ezután válnak láthatóvá a publikus oldalon. A Magyar Tannyelvű

Tanítóképző Kar hallgatói mellett egy temerini önkéntes fotófeltöltőtől is érkezett egy jelentősebb anyag (96 fotó), amely az ezredforduló környékének fontosabb társadalmi és vallási eseményeiről tudósít.

A Vamadia tartalmait egy önálló Facebook-oldalon (<https://www.facebook.com/vamadia>) is igyekeztünk közelebb hozni a közönséghez, a felhasználókhoz. 2024-ben összesen 27 bejegyzést tettünk közzé, melyek összesen 10.083 elérést eredményeztek. Az oldal 2024-ben elérte az 535 követőt.

Periodikátár. *Szabadkai Ellenőr*, 1879-es évf. (307 feltöltött oldal) *Szabadka és Vidéke II*, 1898–1902. (1054 oldal). *Új Kanizsai Újság*, 1994–2010., 2018. (11 928 oldal). *Családi Kör*, 2005–2022. (60 441 oldal). *Horgos és vidéke*, 1943. (2 oldal). *Tábori Hírmondó*, 2000. (4 oldal). *Diáknapló*, 1975–78. (162 oldal). *The New Generation*, 2003–2004. (162 oldal). *Oromhegyesi Hírnök*, 2012–2013. (40 oldal). *Tiszavirág*, 2003., 2005., 2009., 2010., 2012. (68 oldal). *Cimbora–Drug*, 1976., 1978., 1979. (106 oldal). *Kispiaci Hírmondó*, 2009–2012., 2014–2018. (402 oldal). *Útitárs: keresztény gyermeklap*, 1996–2002., 2004. (1812 oldal). *Philos*, 2015–2022. (1018 oldal). *Horgosi Mozaik*, 2014–2015. (80 oldal). *Iparos – Zanatlija*, 2004–2006. (56 oldal). *Horgosi Kisújság*, 2008–2011. (208 oldal). *Diáklap Suli*, 1994–2001., 2003–2006. (525 oldal). *Horgos és vidéke*, 1942–1944. (390 oldal). *Tanulmányok*, 2015–2022. (2834 oldal). *Informator: a kanizsai Vöröskereszt havi közlönye*, 2001–2017. (512 oldal). *Szikra*, 1974–1979. (372 oldal). *Bačka Topola és Vidéke*, 1936. (228 oldal). *Dunatáj*, 1999–2015. (2826 oldal). *Magyar Szó*, 2011., 2015–2024. (63 016 oldal). *Torontál*, 1872–1899., 1901–1905. (23 358 oldal). *Buksi* (hiánypótlás), 1959–1961. (450 oldal).

A Vamadiára feltöltött oldalak száma: 172 356.

A 2024-es év folyamán adatolt periodikák:

Új Symposion. 1978/161., 1991/303., 1991/304–305., 1992/11–12.; *Philos*. 2015/1., 2016/3–4., 2016/1–2., 2017/3–4., 2018/3–4., 2019/3–4., 2019/1–2., 2020/3–4., 2020/1–2., 2021/1–2., 2022/1–2.; *Tanulmányok*. 2015/1., 2015/2., 2016/1., 2016/2., 2017/1., 2017/2., 2018/1., 2018/2., 2019/1., 2019/2., 2020/1., 2020/2., 2021/2., 2022/1., 2022/2.; *Vajdasági Írás*. 1928. szeptember 23., 1928. szeptember 30., 1928. október 7., 1928. október 14., 1928. október 21., 1928. október 28., 1928. november 4., 1928. november 11., 1928. november 18., 1928. november 25., 1928. december 2., 1928. december 9., 1928. december 16., 1928. december 23., 1928. december 30., 1929. január 13., 1929. január 20., 1929. február 17., 1929. március 17., 1929. június 8., 1929. július 9., 1929/10., 1929/11–12., 1929/13., 1929/6–7., 1929/6–7.

Egyik külső munkatársunk adminisztrátorként *Magyar Szó*-számokon dolgozott a 2024-es évben. Metaadatokkal látta el az 1991 és 2003 közötti lapszámokat.

Délvidéki arcképcsarnok. 2024. január 1. és december 31. között számos szerzői profil került adatolásra és szerkesztésre a Vamadia felületén. A Délvidéki arcképcsarnokban jelenleg 937 profil található. Az év folyamán adatolt szerzői profilok nagy része már korábban is

megtalálható volt a rendszerben, de a kereső fejlesztésének köszönhetően további adatokkal gazdagodhattak ezek az adatlapok. Az adatolás részben és leginkább Gerold László: *Vajdasági magyar irodalmi lexikon* c. könyve alapján történt, de jelentős forrásdokumentumként tarthatók számon a jugoszláviai magyar irodalom éves bibliográfiái és a Balázs-Arth Valéria által összeállított *Délvidéki magyar képzőművészeti lexikon*. A 2024-es évben összesen 171 szerzői profil lett tüzetesen megszerkesztve. Az admin emellett folyamatosan nyomon követte az élő és alkotó szerzők szakmai tevékenységét, számos profilon végezve apróbb szerkesztési munkálatokat.

Kiadványtár. A 2024-es év folyamán adatolt PDF-el rendelkező kiadványok: Herczeg Ferenc: *Herczeg Ferenc művei I–X*. Új Idők Irodalmi Intézet/Singer és Wolfner, Budapest, 1939., 1943.; Nagy Irén: *Debellácsi himnuszok*. Forum Könyvkiadó Intézet, József Attila Művelődési Otthon, Újvidék, Debellács, 1996.; Nagy Irén: *Debellácsi mintakincs / Debeljački vez*. SZR "Igla", Újvidék, 2015.; Nagy Irén: *Mai debellácsi himnuszok*. Szerzői magánkiadás, Újvidék, 2008.; Veress Árpád (összeáll.): *A Zentai Községi Főgimnázium LXIII. értesítője*. Zenta, 1919.

Együttműködési megállapodás az Országos Széchényi Könyvtárral.

Az Országos Széchényi Könyvtár és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet együttműködési megállapodást írt alá 2024 júliusában. Az együttműködés elsődleges célja a vajdasági magyarság helytörténeti szempontból jelentős kiadványainak digitalizálása és online szolgáltatása, a térség kultúrájára vonatkozó információk minél széleskörűbb hozzáférhetőségének biztosítása, elsősorban a Torontál című bányászati lap online elérhetőségének megvalósítása. Az 1872 és 1944 között Nagybecskereken megjelenő Torontál az egyik leghosszabban fennálló és legjelentősebb vajdasági magyar időszaki kiadványként egyedülálló forrást nyújthat a régió története, művelődéstörténete iránt érdeklődők számára.

ANYAORSZÁGI, KÁRPÁT-MEDENCEI ÉS EURÓPAI KÖTŐDÉSEK

Magyar Kultúra Napja délvidéki központi ünnepsége. A 2024-es díjkiosztó ünnepséget 2024. január 26-án a zentai Művelődési Ház színháztermében tartotta meg a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ és a Zentai Magyar Kamaraszínház társszervezésében. A Magyar Kultúra Napja délvidéki központi ünnepsége keretében kerülnek kiosztásra minden évben a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség által 2003-ban alapított Magyar Életfa díj, valamint a 2005-ben alapított Aranyplakett és Plakett díjak, és a 1994-ben alapított, az év legszebben gondozott magyar nyelvű, vajdasági könyveit elismerő Vajdasági Szép Magyar Könyv díjak

Az est keretében nyújtották át a 2023. évi Vajdasági Szép Magyar Könyv-díjakat és dicsérő okleveleket is.

A 2023. évi VAJDASÁGI SZÉP MAGYAR KÖNYV DÍJ

A tudományos és értekező prózai művek, szakkönyvek, felsőoktatási kiadványok kategória díját az idei évben a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet nyerte el Gallusz László *Elnémult méhzsongás – Tamaskó József életútja* című kötetéért. A zsűri külön kiemelte a kötet fedőlaptervét, amelyet Beszédes István jegyez. A kötetet a Panonia-Print Nyomdában nyomtatták.

A szakbizottság dicsérő oklevelekről is döntött.

Kárpát-medencei Közművelődési Fórum. Szűk körű Kárpát-medencei közművelődési fórumot szerveztünk a magyar kultúra napja alkalmából Zentán, a VMMI székházában 2024. január 27-én a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjainak, valamint a diaszpórában működő ernyőszervezetek vezetőinek. A közös megbeszélésen Hugyik Richárd, a Magyar Nemzeti Tanács képviselője ismertette a Magyar Nemzeti Tanács szerepét és történetét a Vajdaságban, valamint szólt a 2024-től életbe lépő vajdasági magyar kulturális stratégiáról is, majd minden képviselő röviden felvázolta az intézményi, szakmai helyzetét és hátterét. Ezután két szekcióban folyt a megbeszélés és a munka.

A fórumon részt vettek Intézetünkön és a Szövetségen felül az Agrárminisztérium Hungarikum Főosztályának és a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány vezetői, a Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ, a Csemadok és a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet (Felvidék), a HUM Szarajevói Magyar Polgárok Egyesülete (Bosznia és Hercegovina), a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (Muravidék), a Magyarok Teleház Szervezete (Macedónia), az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (Erdély) képviselői, valamint a Petőfi Sándor Program néhány ösztöndíjasa.

Részt vettünk 2024. november 9-én a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (Muravidék, Lendva) 30 éves jubileumi programsorozatán, melynek részeként kerekasztal beszélgetést tartottak a Kárpát-medencei kulturális intézmények részvételével. A fórumon a KKK tagjai is részt vettek.

Négy határon át vetélkedő. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal alapítói, valamint a Felvidéki Magyar Értéktár *Négy határon át* c. interaktív, honismereti, többfordulós Kárpát-medencei vetélkedőt hirdetett 2024 őszén negyedik alkalommal a külhoni értékek megismertetéséért és őrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért azzal a céllal, hogy közelebb hozza a Kárpát-medencei értékeket a határon túli régiókban és az anyaországban élő nemzedékek számára. A projekt 2024 májusában indul és 2025 tavaszán zárul majd.

A vajdasági regionális elődöntő, valamint a magyarországi nagydöntő 2025 tavaszán kerül megrendezésre. A vetélkedő a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal programja, a vajdasági regionális vetélkedőt a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezte, a projektet az Agrárminisztérium Hungarikum Bizottsága támogatta a HUNG-2024 nyertes pályázat alapján.

„A kultúra közös ügyünk – Befektetés a kultúrába” – A Nemzeti Művelődési Intézet XIX. stratégiai konferenciája. 2024. március 20-án tartotta meg 2024-es első stratégiai konferenciáját a Nemzeti Művelődési Intézet a Lakitelek Népfőiskola Kárpátia Rendezvényházában, valamint a Nemzeti Művelődési Intézet székházában, melyen a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársai is részt vettek hallgatóként.

Ifjúsági közösségépítés – A Nemzeti Művelődési Intézet XX. stratégiai konferenciája. 2024. november 5-én a Lakitelek Népfőiskola adott otthont a Nemzeti Művelődési Intézet XX. stratégiai konferenciájának, melynek központi témája az ifjúsági közösségépítés volt. Az esemény a Kárpátia Rendezvényházban zajlott, számos szakmai programmal és interaktív lehetőséggel. A konferencia a közösségépítés szempontjából kulcsfontosságú kérdéseket boncolgatott, és értékes szakmai platformot biztosított a résztvevők számára. Intézetünk munkatársai hallgatóként vettek részt a szakmai tanácskozáson.

Útra, kamasz! Július Huszonegyediké és huszonnyolcadika között megrendezésre került Orfűn az Útra, Kamasz! tábor. Vajdaságból hat fiatal vett részt a táboron, három zentai és három adai diák.

KULTIVÁL-Kárpát-medencei Kulturális Ifjúsági Fesztivál

Vajdasági magyar fiatalok Szlovákiában, Dunaszerdahelyen, Szencen és Jókán jártak a határon túli és anyaországi művelődési intézetekkel közösen szervezett kulturális ifjúsági találkozón. A rendezvény célja, hogy a közös kultúra és anyanyelv mellett erősödjének a határon túli és anyaországi fiatalok kapcsolatai, megismerjék egymás tevékenységét, az aktuális problémákat és megoldásokat.

VAJDASÁGI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET
ZAVOD ZA KULTURU VOJVODANSKIH MAĐARA
INSTITUTE FOR HUNGARIAN CULTURE IN VOJVODINA

Poštanska 18, 24400 Senta, Srbija
Telefon: +381 (24) 816 790
Fax: +381 (24) 816 390
Mobil: +381 63 563 115
E-mail: info@vmmi.org
www.vmmi.org

A három nap alatt a fiatalok számos kulturális programon, értékőrző kiránduláson és műhelymunkán vettek részt, továbbá ellátogattak a dunaszerdahelyi önkormányzatba is, ahol Karaffa Attila alpolgármester úr fogadta a csoportot. Az idei évben a főszervező és fogadó intézmény a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet volt.

A KULTURÁLIS KÍNÁLAT ÁLTALÁNOS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE, A MŰVÉSZETI ALKOTÁSOK TERJESZTÉSE, KIADÓI TEVÉKENYSÉG

VMMI weboldalának fejlesztése. A 2024-es évben a VMMI hivatalos weboldalának elkészült az angol és szerb változata. Új lehetőségként megjelent a kereshető Hónap könyve-archívum.

Kiadói tevékenység.

- Gyura Julianna: *1111 babona – Zenta vidéki hiedelemszótár*. VMMI.
- Balogh István: *Mesebor – két dráma*. (Színjátéktár; 3.) VMMI.
- Nagy Tibor: *Lüszbe tuposvu – Topolyu és környéke u még hidegebb napok idején*. VMMI, Vajdasági Magyar Helytörténeli Társaság.
- Molnár Tibor: *"Magányos sír" – első világháborús osztrák–magyar katonai temetők, emlékművek a mai Vajdaságban és Belgrádban*. VMMI.
- Mák Ferenc: *A mártírok emléke – az 1944–1945-ös délvidéki partizánvérengzés irodalmának bibliográfiája*. VMMI.
- Resócki Rolland: *Mutasd meg az utrinai utcát – népdalok, balladák, nóták*. VMMI, Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség, Vadvirág Hagyományápoló Kör.
- Raffai Judit – Resócki Vázsonyi Csilla: *A Tisza – vajdasági magyar néprajzi ismeretek gyerekeknek, szülőknek és pedagógusoknak*. VMMI.
- Németh István – Juhász Gyula: *Virágos kert a horgosi nagytemplom – horgosi népdalok*. VMMI, Hagyományok Háza.
- *Lélek vagyok. Élni szeretnék! – hangjáték Radnóti Miklós utolsó hónapjairól* (CD). VMMI.

Könyvbemutatók.

Március 27., Csóka: Gallusz László: *Elnémult méhzsongás – Tamaskó József életútja*.

Március 28., Zenta, VMMI: Katona Edit *Nyelv, kép és gondolat összjátéka*.

Április 13., Zenta, Városháza: a „*Lélek vagyok, élni szeretnék!*” című CD ünnepélyes bemutatója.

Május 16., Zenta, VMMI: Várady Tibor *Házasság utáni házasság*.

Szeptember 26., Zenta, Alkotóház: Király Ella *Az igazság tüze*.

Október 16., Zenta, VMMI: Kettős könyvbemutató. Balogh István: *Mesebor* és Raffai Judit – Resócki Vázsonyi Csilla: *A Tisza*.

November 7., Csóka Művelődési és Oktatási Központ: Gyura Julianna: *1111 babona – Zenta vidéki hiedelemszótár*

November 19., Mohol, Csobolyó Művelődési Egyesület: Gyura Julianna: *1111 babona – Zenta vidéki hiedelemszótár.*

November 22., Zenta, VMMI: Nikowitz Oszkár: *Séta érettségi előtt Zombortól Udvarhelyig (meg vissza!).*

November 28., Zenta, VMMI: Molnár Tibor: *„Magányos sír” Első világháborús osztrák-magyar katonai temetők, emlékművek a mai Vajdaságban és Belgrádban.*

December 17., Zenta, Zentai Gimnázium: Hajvert Ákos – Tóth Péter Lóránt *„Lélek vagyok. Élni szeretnék!”* (előadás).

Könyvkiadási pályázat. NKA Könyvkiadás Kollégiuma pályázata Roginer Oszkár: *Közrezárt sajtótörténetek*, Szabó Eszter: *Kamaszidő*. Az NKA kettő pályázatot támogatott – részben: Szabó Eszter és Roginer Oszkár kéziratának megjelentetését.

Makovecz Imre: Családi házak – kiállítás. A magyarországi Makovecz Imre Alapítvány a 2024-es évben több vajdasági helyszínen mutatta be a „Makovecz Imre – Családi házak” címet viselő tablókiállítást a Szekeres László Alapítvány közvetítésével. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet által a kiállítási anyag Zentára is eljutott, melyet a Kiszsinagóga kiállítóterében mutattunk be 2024. november 12-én.

Hónap könyve 2024. 2024/1: Rajsli Emese / Đorđe Lebović: *Semper idem*; 2024/2: Celler Kiss Tamás: *Antalovics Péter: Magánbeszélgetések*; 2024/3: Benedek Miklós / Varga Zoltán: *Leszámolás*; 2024/4: Beke Ottó / Károly Adrienn: *A művészet terei Csáth Géza, Kosztolányi Dezső, Milkó Izidor és Munk Artúr prózájában*; 2024/5: Kucor Tamara / Takarics Róbert: *Ha a palota mesélni tudna*; 2024/6: Csík Mónika / Csepregi János–Dániel András–Kollár Árpád: *Nyuca*; 2024/7: Mészáros Anikó / Szegedi-Szabó Béla: *Vili, a kék orrszarvú*; 2024/8: Kocsis Lenke / szombathy [Bálint]: *Recycling memory: Kerekes László művészete (1971–2005)*; 2024/9: Dr. Horváth Futó Hargita / Paracky-Németh: *Út menti körösztek Szenttamáson*; 2024/10: Lázár-Szűcs Anikó / Vasagyi Mária: *Eszter könyve*; 2024/11: Miskolci Krisztina / Sándor Zoltán: *A gonosz átváltozása*; 2024/12: Brenner János: *Dr. Andrić Edit / Magyar–szerb frazeológiai szótár.*

A KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL HAGYOMÁNYOS ÉS ÚJ FORMÁINAK ÖSZTÖNZÉSE, AZ EMBERI ÉS TÁRSADALMI TŐKE GYARAPÍTÁSA

Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója (VMASZT). A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXVIII. Találkozóját 2024. április 5–14. Nagykikindán tartottuk meg az Egység Művelődési Egyesülettel, valamint a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel közösen. Nagykikinda volt a házigazdája a vajdasági magyarság egyik legnagyobb találkozójának, a színtársulatok seregszemléjének.

A megnyitó napján a nagykikindai Egység Művelődési Egyesület múltjáról és szakcsoporthairól nyílt alkalmi kiállítás, ahol ünnepi beszédet mondott Lepár Ferenc, az egyesület tagja. A kiállítás a későbbiek során akár állandó kiállításként is szolgálhat a felújított színházi előtérben. A 28. alkalommal megrendezett seregszemlén a következő társulatok vettek részt, mérettették meg magukat: a nagykikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata; a nagybecskereki Madách Amatőr Színház; az újvidéki Színes Szilánkok Diákszínpad; a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátszó csoportja; a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportja; a bezdáni Dr. Pfaff Mihály Színjátszó csoport; a Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátszó Grundjának 2 csoportja; a zentai KEX; a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Trupppja; a magyarkanizsai Gondolat-Jel Társulat; Topolya Község Művelődési Házának Fosszilis Mosolycsalók csoportja; a szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület drámacsoportja; a csonoplyai Mindenszentek Plébánia Ifjúsági csoportja. 13 település 14 csoportjának 14 előadását tekinthette meg tehát a közönség.

A közönség, az érdeklődők számára is nyitott beszélgetésekről, véleményezésről hangfelvétel is készült, amelynek szerkesztett változata az azt követő napon megjelenő *Súgó* című közlönyben volt olvasható.

A Súgó: a Találkozó lebonyolításában szakmai partnerünk a zentai székhelyű Vajdasági Magyar Művelődési Intézet volt. A fedőlapot Pál Anikó tervezte Mészáros Júlia munkája nyomán. Tördelő-szerkesztője 2024-ben: Pál Anikó és ifj. Sebestyén Imre. Szerkesztette: Virág Kiss Anita és Csuvárdity Tamara. A Súgó munkatársai voltak: Bosznai Sára, Csuvárdity Tamara, Hernyák Zsóka, Kormányos Katona Gyöngyi, Kovács Laura, Molnár Emese, Nagy Karina, Szerda Zsófia, Sutus Áron, Vidács Hajnalka, Virág Kiss Anita. Korrektor: Szeles Réka. A rendezvény megörökítéséért Kakuszi Elvira felelt.

A Találkozó gálaműsora: a gálaműsor keretében kerültek kiosztásra a díjak, amely után a díjazottak és a meghívott vendégek egy profi színházi előadást tekinthettek meg a Magyar Nemzeti Tanács tájolási programjának támogatása révén. A Zentai Magyar Kamaraszínház vendégszereplésében a *De mi lett a nővel* című előadást tekinthette meg az ünneplő közönség.

A Találkozó díjai: a Találkozónak két előadás-, pontosabban fődíja van: a Pataki László-díj a Találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív/új formákat kereső előadásért. Természetesen a szereplői díjak, a szép beszédért járó díjak, a közösségteremtő tevékenységért odaítélhető díj és különböző különdíjak és a zsűri által alapított díjak is kiosztásra kerültek az idén is. A Találkozó hivatalos díjait – képzőművészeti alkotásokat – az idén Buterer Kiss Márta, nagyikikindai származású képzőművész készítette. A két fődíjat a temerini és a topolyai társulatnak ítélte oda a művészeti szakbizottság.

Média. Fontosnak tartjuk elmondani, hogy a Találkozó minden előadását, ugyanakkor a megnyitó- és zárórendezvény pillanatait megbízási szerződés alapján a szabadkai székhelyű Pannon RTV videó felvételezte és a nagyikikindai Kakuszi Elvira fényképezte. A szakmai projekttervben megfogalmazottak szerint a Találkozó a következő módon valósította meg kommunikációs tervét: a Találkozó ideje alatt állandó jelenlét a *Magyar Szóban*; a *Pannon Televízió*, az *Újvidéki Televízió* és a *Nagyikikindai Televízió* többszöri tudósítása, élő bejelentkezések; a Programfüzet és a plakát révén, valamint a naponta megjelenő *Súgó* című közlőny médiumokon keresztül való kommunikáció; a Találkozó Facebook-oldalán keresztül; a *Súgó* című, nyomtatott közlőnynek digitális elérhetővé tétele a VMMI honlapon.

Dúrmozó Téli Népzenei Tábor, 2024. január 3–7., Tóthfalva. A 2024 évi táborban hatvanötven voltak, 18 vajdasági településről. Népi énekesek, kezdő- és haladó citerások, furulyások, kezdő- és haladó tamburások, a vonósok közül kezdő és haladó hegedűs csoport, valamint brácsások és nagybőgősök jöttek tanulni Szabó Annamáriától, Bolyos Miklóstól, Flaman Istvántól, Hézső Zsolttól, Juhász Gyulától, Kurunczi Andortól, Sterbik Lászlótól és Szabó Andrástól népzenei öt napon keresztül. Az idei tábor tematikája a párválasztás, valamint a lakodalmi szokásokhoz kapcsolódó vajdasági népdalok Bodor Anikó *Vajdasági magyar népdalok III.* kötetéből.

Gyöngyösbokréta és Durindó, Ada. 2024. június 7–9-én szerveztük meg Vajdaság legnagyobb népzenei és néptáncfesztiválját Ada Községben. A helyszíni előkészületektől, a fellépők bejelentkezésén keresztül a háromnapos program lebonyolításáig, valamint a szakmai értékelések megszervezéséig fontos háttérintézmény a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. A vajdasági hagyományos népzenei és néptáncot színpadra állító felnőtt és ifjúsági csoportok és szólisták egytől-egyig fellépnek, megmutatkoznak bármilyen kis közösségből vagy szórványból érkeznek is. Erre az alkalomra tudásuk legjavát válogatják a népzenei csoportok négy percben, a néptáncgyűttesek pedig hét percben.

Hétköznapi hősök. 2024-ben a Hétköznapi hőseink elnevezésű Kárpát-medencei szintű kutatóprogram/mintaprojekt hatodik köre valósult meg Vajdaságban a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet koordinálásával. A program keretében 5 általános iskolás, felső tagozatos diákcsoport készített dolgozatot lakóhelyük példaértékű egyéniségeiről és ezen egyének munkásságáról. A Hétköznapi hősök program fő célja Vajdaságban is a helyi cselekvésre ösztönzés, egy-egy közösség közeli és távoli múltjának feltérképezése, olyan egykoron élt, illetve ma is élő személyek és cselekedeteik azonosítása és bemutatása, akik/amelyek példaként

felmutathatók a kortársak számára. A programban részt vettek: a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói Hajdújárásról Schell Klára tanárnő felkészítésével, az Ivan Goran Kovačić Általános Iskola tanuló Szabadkáról, illetve Bajmokról Kántor Erika tanárnő felkészítésével, a Szervó Mihály Általános Iskola tanulói Muzslyáról Gyurity Erzsébet tanárnő felkészítésével, a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói Magyarcsernyéről Bacsik Lőrinc Natália tanárnő felkészítésével.

Az október 30-án megtartott zárótalálkozón a csapatok egymásnak is bemutatták az általuk választott hősről készült kutatásukat, ezután meghallgathatták a szakzsűri értékelését és útmutatását pályamunkáikkal kapcsolatban. A pályázat megvalósulását a magyarországi Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatta.

Dobbantó és Mutogató program. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programjai között idén is megrendezésre kerültek a Dobbantó és Mutogató elnevezésű drámapedagógiai bemutató órák. A programba a péterrévei Samu Mihály Általános Iskola, a gunarasi Dózsa György Általános Iskola, a tordai Nikola Tesla Általános Iskola, a magyarittabéi Miloš Crnjanski Általános Iskola, valamint a bajsai Testvériség-egység Általános Iskola csatlakozott be.

A saját élményű foglalkozásokat Mácsai Mónika óvónő-drámajátékvezető mindig az adott iskola adott osztályával valósította meg. A foglalkozás célja a dráma felszabadító, élményt adó erejét (a játékot!), a tanulók valóságos élethelyzeteiből táplálkozva és szituációk feldolgozásával, a nevelés és az oktatás szolgálatába állítani.

XVI. Bácsfeketehgyi Gyermekszínjátszó Műhelytalálkozó. Április 26–27-én zajlott a XVI. Bácsfeketehgyi Gyermekszínjátszó Műhelytalálkozó, amely a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség közös rendezvényeként valósult meg.

Két teljes napot szenteltünk a gyermekszínjátszásnak, az ismerkedésnek, a közös alkotásnak, játéknak és a szakmai tudás elmélyítésének. A Műhelytalálkozón 20 csoport mutatkozott be a bácsfeketehgyi színházterem színpadán: Bácsfeketehgy, Óbecse, Palics, Bácskossuthfalva, Csantavér, Szabadka, Zentagunaras, Nagykikinda, Gunaras, Szenttamás, Törökfalu, Bezdán, Topolya, Újvidék, Bácsgyulafalva és Ludas gyermektársulatai vettek részt a rendezvényen.

A találkozó nem múlt el szakmai értékelés nélkül, így a felkészítők, csoportvezetők és rendezők neves szakemberekkel beszélgettek a látott előadásokról. 2024-ben Mezei Kinga, színművész, rendező (Zenta), Sramó Gábor bábszínész, rendező (Pécs) és Tölgyfa Gergely drámatanár (Pécs) alkották a szakmai értékelő bizottságot és kerekasztal-beszélgetés keretében elemezték a produkciókat, segítve a csapatok és vezetőik szakmai fejlődését.

A Bácsfeketehgyi Gyermekszínjátszó Műhelytalálkozó a Weöres Sándor Országos Gyermekszínjátszó Találkozó és Fesztivál délvidéki válogatójaként is működik, így a zsűri a legkiemelkedőbb és példaértékűnek talált előadásokat/előadásrészleteket delegálja az országos találkozóra. A tavalyi évben két vajdasági csoportot is beválogattak az országos mezőnybe: a

topolyai Mosolycsalók és a szenttamási Liliomfi növendékek csapatát, akik 2024. június 6–8-a között mutatkozhattak be Debrecenben.

Színjátészó mentorprogram. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel közösen minden évben segítséget nyújt az amatőr színjátészó csoportoknak úgy a kiválasztott darab színre vitelében, mint a drámaválasztásban, valamint az igényelt drámák felkutatására is lehetőséget biztosít. 2024-ben (decemberig) a szakemberek 9 alkalommal nyújtottak segítséget 3 színjátészócsoportnak.

Légyott a könyvvel. Június 21-én a Rin-Tin-Tin Klub kerthelyiségében szervezte meg a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a *Légyott a könyvvel* elnevezésű könyv- és irodalomnépszerűsítő programot, melyen vajdasági magyar könyvkiadók mutatták be legújabb kiadványaikat villámkönyvbemutatók formájában. Az idei rendezvényen a szervező VMMI-n kívül a Forum Könyvkiadó Intézet, az Életjel, a zFtna, az Újvidéki Egyetem BTK Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék és a Kiss Lajos Néprajzi Társaság képviseltette magát. A bemutatókkal párhuzamosan a zentai piacon könyvbörze is volt, ahol a nevezett kiadók könyveihez kedvezményes áron juthattak hozzá az érdeklődők, az olvasók.

SZAKMAI KÉPZÉSEK, TALÁLKOZÓK, SZEMLÉK

Vajdasági Magyar Amatőr és Diákszínjátészók Tizenhatodik Tábor – MAdT 2024. A 16. MAdT 35 fővel valósult meg 2024. július 4-e és 11-e között. A hétnapos munka a Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban és Kollégiumban folyt. A tábort Csuárdity Tamara, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség szakmunkatársa, Hernyák Zsóka és Szeles Anita a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szak- és külsős munkatársai koordinálták. A táborban 27 résztvevő, 5 oktató, 1 délutáni foglalkozásvezető, valamint 3 koordinátor/szervező vett részt, tehát összesen 36 fő.

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet folyamatosan figyelemmel kíséri a műkedvelő csoportok munkáját, illetve az évente megrendezett színjátészó találkozón helyzetfelmérést végez. A MAdT intenzív képzése az így körvonalazott problémák feloldásának egyik állomása. Emellett a tábor hozzájárul a fiatal korosztály közművelődési aktivizálásához és az utánpótlás neveléséhez.

Szervezett és rendszeres népzeneoktatási hálózat. A téli szünet elmúltával elkezdődött januárban a rendszeres oktatás. Intézetünk már kilenc településen koordinálja és segíti a heti rendszerességű népzeneoktatást a helyi művelődési egyesületekkel együttműködve. A tavasz folyamán az Adán, Csókán, Magyarkanizsán, Moholon, Tiszaszentmiklóson, Tornyoson és Zentán működő csoportok mellett Szajánban is beindult a citeraoktatás, ősztől pedig Törökkanizsán a vonós zenekar hangszereinek a tanulása. A Zentai Magyar Kamaraszínházban 2024. március 3-án megtartottuk a félévi vizsgakoncertet, ahol 30 előadott népdalcsoportot

elemzett végig a tanári kar az első féléves munkából. Jó évindító alkalom a félévi vizsgakoncert, amikor még csiszolni lehet a folyó évi népdalcsokrokra, stílusosabbá tenni őket a népzeneoktatási hálózatban közreműködő tanár-kollégák tanácsai alapján. Az A népzeneoktatás koordinálását az Intézet és az egyesületek között Polyák Dániel és Juhász Gyula végzik tizenegy hangszeres népzeneoktatóval.

Szakmai segítségnyújtás egyéneknek és csoportoknak Vajdaság-szerte. 2024. áprilisa folyamán a Zenta község területén működő csoportoknak (Déliab vegyes kórus, Pöndöly asszonykórus, Sarkantyú tamburazenekar, Tópart és Tavirózsa vegyes kórus, Baráth László tárogatós szolista, Kék Pántlika asszonykórus, Tornyosi asszonykórus és tamburazenekar, Népdalbarátok Klubja vegyes kórus és citerazenekar, Bazsarózsa asszonykórus) segítettünk. A próbákat Juhász Gyula kollégánk látogatta meg, több esetben népdalcsokrot állított össze és tanított is be nekik.

Durindó értékelések megszervezése hat helyszínen. Az őszi időszakban, szeptemberben és októberben regionális értékeléseket szerveztünk, ahol visszahallgatva és megnézve a 47. Durindó fellépőit külön értékelte az eseményt a Művészeti Bizottság legalább 3-3 tagja. 2024-ben Adán, Kúlán, Palicsan, Pancsován, Temerinben és Tordán szerveztünk értékeléseket 20-20 népzenei csoportnak vagy szolistának.

Klári néni újra énekel emléknep – előadás Moholon, 2024. szeptember 21. Juhász Gyula előadása elején méltatta a népzenei találkozó és a Vlasity Károlyné Zélity Klára emléknep fontosságát, fejlődését és különlegességét. Bemutatta a korábban általa összeállított népdalosfüzeteket, amelyek a találkozókra készültek.

Művészet és műemlékvédelem XII., augusztus 5-15., Óbecse. Megrendezésre került a XII. Művészet és műemlékvédelem tábor Óbecsén a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, az Óbecsei Városi Múzeum és a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara szervezésében. A Művészet és műemlékvédelem tábor témája az 1941-ben épült Weinberger-ház volt. A tábor vezetője dr. Raffay Endre, a Pécsi Tudományegyetem Művészettörténeti Tanszékének egyetemi docense volt.

TUDOMÁNYOSSÁG

2024-ben megkezdődött a **NOBORDER – Határ, ami nem választ el** elnevezésű IPA projektum (HUSRB/23R/22/018) megvalósítása partnerségben a bajai Türr István Múzeummal és a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karral.

A projekt **nyitórendezvényét** június 22-én tartották Baján, a Múzeumok Éjszakája keretében, melynek házigazdája a Türr István Múzeum volt. Itt került sor egy **kerekasztal-beszélgetésre**, amelynek témája a projekt keretében tervezett kutatások voltak. A beszélgetésen részt vettek a projektpartnerek: dr. Raffai Judit, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar képviselőjében, Kormányos Katona Gyöngyi és R. Vázsonyi Csilla Intézetünk képviselőjében, Kothencz Kelemen a Türr István Múzeum részéről, valamint dr. Silling Léda, a Szabadkai Községi Műemlékvédelmi Intézet néprajzos munkatársa. A rendezvényre meghívtuk a vajdasági kisebbségi művelődési intézetek által delegált művelődési egyesületek folklórcsoportjait (Vajdasági Horvát Művelődési Intézet – Bunjevačko kolo Horvát Kulturális Központ,– Prelje énekcsoport; Vajdasági Ruszin Művelődési Intézet – Taras Ševčenko Művelődési Egyesület; Vajdasági Szlovák Művelődési Intézet – Jednota Művelődési Egyesület; Vajdasági Román Művelődési Intézet – Udruženje za Umetnost i Kulturu Rumuna „Vikentije Petrović Bokaluc“) valamint a zentai Stevan Sremac Szerb Kulturális Központot és a Tisza menti népzeneoktatás résztvevőit.

Bíborba, bársonyba, gyöngyös koszorúba – Az évzáró kiállítás megnyitóünnepélye. November 27-én a vajdasági kisebbségi művelődési intézetekkel (Vajdasági Horvát Művelődési Intézet, Vajdasági Román Művelődési Intézet, Vajdasági Ruszin Művelődési Intézet, Vajdasági Szlovák Művelődési Intézet) közös programot valósítottunk meg, a „*Bíborba, bársonyba, gyöngyös koszorúba*” elnevezésű **népviselő-kiállítást**, melyet Kudlik Zoltán tartományi művelődési, tömegtájékoztatási és vallási közösségi segédtitkár nyitott meg. A Hagyományok Háza Vajdasági Hálózata és a vajdasági nemzetiségi művelődési intézetek közös kiállításán a horvát, a szlovák és a magyar nemzetiségek képviselőjében mutatkozott be egy-egy fellépő, ízelítőt nyújtva saját népdalkincsükből, a vendégeket Kormányos Katona Gyöngyi a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója köszöntötte. A kiállítást Kovács Nádi Karolina készítette az Intézet munkatársai segítségével.

Az őszi folyamán megtörtént a három kiválasztott néprajzi gyűjtemény, a tordai tájház, a tornyosi Magda-lak és a szajáni tájház **dokumentálása, leltározása**. A dokumentálás során a tárgyakat lefotózták és adatokkal látták el (megnevezés, tárgycsoport, gyűjteményi egység, használat helye és ideje, készítés helye, anyag és technika, méret, leírás). A három gyűjteményben összesen 1330 tárgy lett dokumentálva (Torda – 581 tárgy; Szaján – 282 tárgy; Tornósy – 467 tárgy).

VAJDASÁGI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET
ZAVOD ZA KULTURU VOJVODANSKIH MAĐARA
INSTITUTE FOR HUNGARIAN CULTURE IN VOJVODINA

Poštanska 18, 24400 Senta, Srbija
Telefon: +381 (24) 816 790
Fax: +381 (24) 816 390
Mobil: +381 63 563 115
E-mail: info@vmmi.org
www.vmmi.org

A HÁLÓZATOSODÁS, MINT A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS MEGTARTÁS ESZKÖZE

1. VAJDASÁGI MAGYAR ÉRTÉKTÁR

Előhívott értékek – épített örökségünk a fiatalok szemével fotópályázat. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a Vajdasági Magyar Értéktárhoz kapcsolódóan 2024. február 7-én első alkalommal hirdette meg az Előhívott értékek – épített örökségünk a fiatalok szemével című fotópályázatot, amely az Agrárminisztérium és a Hungarikum Bizottság támogatásával valósult meg. A pályázat célja a fiatalok ösztönzése arra, hogy felfedezzék, megőrkítsék és bemutassák másoknak is szülőföldjük, saját településük értékeit, különös tekintettel az épített örökség meghatározó elemeire.

A felhívásra az általános iskolák 5-8. osztályos diákjai, valamint középiskolások jelentkezhetek alkotásaikkal. Közel 100 pályázótól, mintegy 300 fotó érkezett be, Vajdaság több mint 30 településéről. A szakmai zsűri által kiválasztott 68 pályázó 101 darab fotójából 2024. április 16-án 18 órakor kiállítást nyitottunk a zentai Kiszsinagógában, lehetőséget adva a fiataloknak, hogy a szélesebb közönség is megismerje munkáikat, személyes látásmódjukat az épített örökség témakörében. A kiállítást Antal Andrea, az Agrárminisztérium Hungarikum Főosztályának főosztályvezető asszonya nyitotta meg. A pályázatra beérkezett alkotásokat bíráló bizottság nevében dr. Szilágyi Mária építészmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök értékelte a pályaműveket, és sor került az eredményhirdetésre is.

Települési Értéktárak. 2024-ben az óbecsei települési értéktárba 1 értékjavaslat érkezett, illetve a zentai települési értéktárba bekerült 18, korábbi években elfogadott érték, melyek ebben az évben kerültek kidolgozásra. Továbbá két település részéről érkezett megkeresés a települési értéktárak alakítása kapcsán, mely törekvések a következő évben várhatóan két új értéktár létrejöttét eredményezhetik (Felsőhegy, Szabadka).

Jelenleg 33 hivatalosan létező települési értéktár van.

Külhoni nemzetrész értéktár. A Hungarikum Bizottság június 18-i döntése értelmében a Vajdasági Magyar Értéktár – külhoni nemzetrész értéktárból egy érték, a nándorfehérvári diadal emlékére elhangzó déli harangszó felvételt nyert a Kiemelt Magyar Értéktárba. Ezen érték még magasabb szintre juttatása érdekében szeptember folyamán az intézet szorosabb együttműködésbe fogott Visy Zsolt professzor úrral annak érdekében, hogy a déli harangszót javasoljuk a Hungarikumok Gyűjteményébe. A közös munka eredményeként a javaslatételhez szükséges dokumentáció elkészült és október folyamán benyújtásra került a Hungarikum Bizottsághoz.

Nyilvántartott értékek száma:

189 települési érték van, melyekből 124 érték létező települési értéktárakhoz tartozik, további 65 települési érték szerepel a nyilvántartásban, melyek viszont nem tartoznak hivatalosan létező települési értéktárhoz.

7 érték szerepel tájegységi értéktárban.

62 érték szerepel a külhoni nemzetrészt értéktárban.

2 érték szerepel a Kiemelt Magyar Értéktárban.

Ez összesen 260 értéket tesz ki.

Az erctekar.rs honlap fenntartása, frissítése. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2016 óta üzemelteti az erctekar.rs honlapot. Az Agrárminisztérium és a Hungarikum Bizottság támogatásának köszönhetően az elmúlt évben elvégeztük a szükséges tartalmi frissítést. Ide kapcsolódott az új értékek feltöltése a települési értéktárakba, valamint a honlap szerb nyelvű tartalmainak frissítése, amely márciustól júliusig folyt. Ennek keretében a Vajdasági Magyar Értéktár – külhoni nemzetrészt értéktárban szereplő 52 érték leírásai olvashatók szerb nyelven az erctekar.rs honlapon.

Hungarikum-pályázat. A 2023-as Hungarikum-pályázat keretében ez évben jelent meg a vajdasági néprajzi ismereteket tartalmazó foglalkoztató füzet: *A Tisza. Vajdasági magyar néprajzi ismeretek gyerekeknek, szülőknek és pedagógusoknak*. A foglalkoztatófüzet a Tiszára vonatkozó vajdasági magyar néprajzi ismeretek köré csoportosítva közvetíti a vajdasági magyarság értékeit. A Tisza nagy szerepet tölt be a mellette élők életében, a múltban pedig még inkább meghatározta a Tisza menti lakosság teljes életmódját: termékenyítőleg hatott a természetre és az emberek képzeletére is. A Tisza mente mint a Vajdasági Magyar Értéktár része magába foglalja mindazokat az értékeket, amelyek a folyó és az ember évszázados együttéléséből jöttek létre. A kiadvány végig kíséri a tiszai tájhasználat, a folyómenti gazdálkodás módjait és átalakulását az idők folyamán a szűkebb régióra vonatkozó források alapján. Ismerteti a fokgazdálkodás fogalmát, a halászat helyi hagyományait, a folyó mentén megtermő természetes alapanyagok felhasználását, és még számos, a folyóhoz kapcsolódó régi mesterséget. A füzet visszatekintést ad a vajdasági Tisza mente gazdag történelmére, különös tekintettel a zentai csatára, melynek lefolyásában igen nagy szerepet játszott a Tisza. A kiadvány vidékünk gazdag folklórjából, népdalaiból, mondókaiból, mondáiból és hiedelmeiből is válogatást nyújt. Számos témához QR-kódokon keresztül behívható plusz tartalmakat is társítottunk a Vajdasági Magyar Digitális Adattár Néprajzi hangtárából és Fotótárából. A tárgyalkotó népművészet körébe tartozó értékeinket (pl. a helyi fazekasság tárgyai) rajzos feladatokon keresztül ismerhetik meg a gyerekek. A kiadvány igényes külalakja és a tetszetős, színes, néprajzilag hiteles illusztrációk Kanyó Ervin illusztrátornak köszönhetőek. A füzet szerzői dr. Raffai Judit és Resócki Vázsonyi Csilla, a nyomdai munkákat a topolyai Pannonia-Print nyomda végezte. A kiadvány anyagára támaszkodva foglalkozást tartottunk szeptember 7-én a Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete által megszervezett Tisza-kötő

Gyermekfesztiválon. A könyv ünnepélyes bemutatójára október 16-án került sor a szerzők részvételével Intézetünk székházában.

A **Vajdasági Magyar Értéktár kiállítás** Németh Mátyás fotóival együtt április 18-án kiállításra került Devecserben a Devecseri Értékek Ünnepe nevű rendezvényen.

2. KAPOCS KÖNYVTÁRI CSOPORT

A Kapocs Könyvtári Csoport 1998-ban jött létre tíz vajdasági könyvtár összefogásával. Ahogy a kezdetekben megfogalmazták, a csoport azt a feladatot vállalta fel, „*hogy ellássa a térségünkben működő magyar könyvtárak együttműködésének szervezését, hogy gondoskodjék a helyi könyvtárügyet építő szolgáltatások és képzések megszervezéséről, illetve egyéb könyvtári és közművelődési szolgáltatásról.*” A csoport egy olyan információs-módszertani könyvtári központot kívánt létrehozni, amelynek legfontosabb feladata egyrészt a vajdasági magyarság anyanyelvű információellátásának segítése és a közművelődési könyvtárak fejlesztése, másrészt általában a vajdasági magyar kultúra, de különösen az olvasáskultúra fellendítése, a magyar nyelvű könyv hatékonyabb beszerzése és terjesztése, a magyar identitástudat ápolása, a világ kultúrájának és az egyetemes magyar kultúrának a rendszerébe való szerves bekapcsolódás, valamint magyar közösségünk kulturális örökségének a megőrzése. Mindezt összefogással, saját viszonyainkhoz leginkább illő formákban. Koordinátorai Baráth Hajnal Anna, valamint Resócki Vázsonyi Csilla.

A hálózat kommunikációjának fenntartása és szerepe. A szakmai információk terjesztése, a könyvtárosok közti kapcsolattartás segítése érdekében a közösségi médiában csoportot hoztak létre, illetve körlevél-rendszert működtetnek, mindkét felületen megosztanak jogyakorlatokat, szakmai információkat, híreket, illetve szakmai tanácsokat tudnak adni a könyvtárszakmai kérdésekre. A levelezőlistának több mint 60 tagja van. Ezt a csatornát használják a képzések, találkozók meghirdetésére, a könyvtári történetek megosztására, a különböző problémák megbeszélésére, megoldására.

A szakmai kapcsolatok ápolásának másik fontos módját ezen kívül a konferencia-részvételek, szakmai látóutak jelentik. A Kapocs-csoport tagjai állandó részvevői a Csongrádon megszervezett Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciájának, illetve a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Vándorgyűlésének. A Kapocs-csoport 14 tagja vett részt a 17. Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciáján (június 2–3.), közülük többen előadóként is szerepeltek: Csordás Katalin és Szlavity Tünde a Kishegyesi Könyvtárból megújult könyvtáráépületeiket és az azokat megtöltő gazdag programkínálatot mutatták be. Nagy Emese a topolyai könyvtár programjait ismertette, különös tekintettel a névadójuk, Juhász Erzsébet emlékeztetéhez kapcsolódó gyermek- és ifjúsági programokra. A csoport tagsága aktívan részt vett a Szegeden megtartott Magyar Könyvtárosok Egyesületének Vándorgyűlésén: a határon túli szervezetek szekciójában kerekasztal-beszélgetést tartottak a határon túli magyar könyvtárosok helyzetéről. A Kapocs Könyvtári Csoportot Bednárík Prokec Zita, a Juhász Erzsébet könyvtár igazgatója képviselte. Szép számmal képviseltette magát a Kapocs csoport a

Budapesten megrendezett, az Országgyűlési Könyvtár és az OSZK által közösen megszervezett Magyar Könyvtárosok Világtalálkozóján is (november 21–22.), ahol Intézetünk igazgatója, Kormányos Katona Gyöngyi tartott előadást *A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet digitális adatbázisai a nemzeti kultúra szolgálatában* címmel.

Intézetünk könyvtárosa előadóként részt vett a Békés Megyei Könyvtár által szervezett Könyvtárak a sikeres kulturális turizmusért (máj. 3.) elnevezésű szakmai továbbképzésen *Vajdasági könyvtárak lehetőségei a kulturális turizmusban* című előadásával, továbbá részt vett a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár által szervezett *A jövő könyvtára* elnevezésű konferencián (augusztus 29–30.). A szakmai találkozón szó volt a képkönyvekről, a könyves influenszerek és a könyvtárak együttműködéséről, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár módszertani tevékenységéről, a marosvásárhelyi Teleki Téka közösségfejlesztő gyakorlatairól és még sok másról.

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2024. szeptember 18-án **közgyűjteményi fórumra** hívta össze a magyar vonatkozású kulturális örökséget őrző könyvtárak és múzeumok vezetőit. A találkozó célja az intézményekben folyó digitalizálási tevékenység, az együttműködési lehetőségek és a digitalizálással kapcsolatos pályázatok áttekintése volt. Az együttműködés első lépéseként egy közös digitalizálási terv elkészítése merült fel, amely tartalmazza mindazokat a digitális mentésre és közzétételre érdemes helyi vonatkozású anyagokat, amelyek megtalálhatóak a vajdasági könyvtárak és múzeumok gyűjteményeiben, másrészt felméri azokat a helytörténeti szempontból jelentős dokumentumokat, amelyek hiányoznak a vajdasági intézmények állományából. A múzeumi szakemberek ezen kívül felhívták a figyelmet azokra a magánkézben lévő, esetleg egyesületi vagy más, nem szakmai intézmény által birtokolt gyűjteményekre, amelyeknek szintén fontos lenne a dokumentálása, digitalizálása. A találkozón 8 könyvtár és 4 múzeum képviselője vett részt, valamint a Magyar Nemzeti Tanács képviselőjében Hugyik Richárd, a Végrehajtó Bizottság tagja.

2024-ben több **könyvtári szakmai továbbképzést** szerveztünk meg. A programok megvalósítására a köztársasági Kulturális Minisztérium könyvtári programokra kiírt pályázatára (Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката из области библиотечко-информационе делатности) pályáztunk sikerrel.

Az irodalomterápia könyvtári alkalmazása – akkreditált továbbképzés; 2024. május 17., Zenta. A témára nagy volt az érdeklődés a könyvtárosok körében – 31 könyvtáros vett részt 15 intézményből (főleg a közkönyvtárak és iskolai könyvtárak dolgozói, de speciális könyvtárak munkatársai is jelen voltak). A Kapocs Könyvtári Csoport szervezésében már korábban is megvalósultak irodalomterápiával kapcsolatos képzések, amelyek előadói magyarországi szakemberek voltak. Ez alkalommal egy hazai szakember, Berényi Emőke tartott képzést, aki az utóbbi évek óta Vajdaság szerte számos irodalomterápiás csoportot vezet. A képzés egyik hozadéka, hogy a könyvtárosok közelebről is megismerkedtek Berényi Emőke tevékenységével. A képzésen résztvevők számos irodalomterápiás módszert sajátíthattak el a gyakorlatban, valamint az irodalomterápiás foglalkozásokon alkalmazható rokon területek, pl.

drámapedagógia gyakorlataiból is kipróbálhattak néhányat. Megismerkedtek a foglalkozásokon alkalmazható hasznos eszközökkel is (pl. Inuk és Dixit kártyák, könyvborítók használata asszociációs játékhöz).

Gyermekkönyvtári jó gyakorlatok – továbbképzés könyvtárosoknak. 2024. október 2., Zenta. A gyermekhét alkalmából gyermekkönyvtári jó gyakorlatokat mutatták be egymásnak a Kapocs Könyvtári Csoport tagjai. A továbbképzés résztvevői a Zentai Városi Könyvtár és a topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár gyermekkönyvtári foglalkozásait tekinthették meg gyermekközönség jelenlétében, hospitálás formájában. Nagy Emese, a Juhász Erzsébet Könyvtár könyvtárosa óvodai projekteket támogató interaktív foglalkozásokat mutatott be. Mindkét foglalkozásnak egy-egy mese a fő eleme, amelyet a könyvtáros felolvas a gyermekeknek, majd közösen átmesélik a történetet. Michelle Knudsen Oroszlán a könyvtárban című meséjén keresztül a gyerekek megtanulhatják, hogyan illik viselkedni a könyvtárban, a foglalkozást pedig számos, állatokkal kapcsolatos játékkal lehet kiegészíteni, valamint az állatos könyvek is jól beilleszthetőek. A második foglalkozáson Szegedi Katalin Lenka című meséjét hallhatták a gyerekek, amelyen keresztül a barátság és az elfogadás témáját lehet feldolgozni. Az iskolaelőkészítő korcsoporttal már eredményesen alkalmazhatóak digitális eszközök is – jó ötleteket kaphattunk olyan programokra, amelyekkel különféle játékokat szerkeszthetünk (pl. memóriajáték, szerencsekerék) a feldolgozott mesével kapcsolatban. Baráth Hajnal Anna és Kopasz Ildikó, a Zentai Városi Könyvtár könyvtárosai Minden nyom a könyvtárba vezet címmel tartottak a könyvismeret, könyvtárismeret témáját feldolgozó foglalkozást alsós tanulóknak. A foglalkozás kerettörténete szerint a könyvtárból elloptak egy igen értékes könyvet, és a gyerekeknek kell megtalálni a tolvajt. A nyomozás közben játékosan megismerkedhetnek a könyvekkel, néhány könyv- és írástörténeti fogalommal, valamint bejárják a könyvtár összes részlegét a gyermekkönyvtártól a helyismereti részlegig. A képzésen 10 könyvtáros vett részt 6 intézményből.

A szakmai önismeret és együttműködés fejlesztése coaching szemlélettel Qulto-találkozó – továbbképzés könyvtárosoknak, a budapesti Könyvtári Intézet képzése. 2024. november 13., Zenta. A budapesti Könyvtári Intézet jóvoltából Mezei Márta és Brindzik András coachok tartottak képzést vajdasági könyvtárosoknak, melynek témája a coaching szemlélet alkalmazása a szakmai önismeret és együttműködés fejlesztése érdekében. A résztvevők megismerkedhettek a coaching szemléletmód alapjaival, de mindenekelőtt számos játékos gyakorlaton keresztül felfedezhették, hogy milyen erősségek, pozitív tulajdonságok rejlenek bennük, melyeket mind a munkahelyi környezetben, mind a magánéletben mozgósíthatnak a nehézségek áthidalására.

A 2024-es szeptemberi pályázati időszakban a Szerb Nemzeti Könyvtár akkreditációs bizottságának benyújtottuk az *„Átéptetés miatt átmenetileg zárva” – Irodalomterápia kamaszoknak* című képzési tervet. A képzési program szerzője Berényi Emőke. A képzést a Nemzeti Könyvtár 2024. dec. 18-án kelt 1622/1 sz. határozata szerint akkreditálták a 2025-ös évre.

Szakmai kirándulások: célja általában egy-egy kiválasztott intézmény, melynek munkásságáról a vajdasági könyvtárak is példát vehetnek. Az év szeptemberében a Kapocscsoport tagjai, illetve az Intézet munkatársai Szerbia Nemzeti Könyvtárába tettek szakmai látogatást, melynek keretében a résztvevők részletesen megismerkedtek a Nemzeti Könyvtár történetével és jelenlegi tevékenységével, gyűjteményével, épületével, ezen kívül meglátogatták a Parlamentet és a Parlament Könyvtárt is.

További konferenciák, szakmai tanácskozások

A népzeneoktatás útjai – szakmai konferencia Bodor Anikó népzenekutató emlékére. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezésében 2024. június 15-én magyarországi és vajdasági előadókkal a népzeneoktatásról tanácskoztunk a zentai Kiszinagóga felújított épületében. A legjelentősebb anyaországi intézmények képviseltették magukat az előadóikkal: Szerényi Béla, az Óbudai Népzenei Iskola (az első önálló népzenei iskola) igazgatója, Berki Lilla a székesfehérvári Hermann László Zeneiskola (az alap és középfokú népzeneoktatás legnagyobb magyarországi intézménye) népi ének tanára, dr. Dragony Gábor a Nyíregyházi Egyetem adjunktusa (az első felsőoktatási intézmény), dr. Bíró István a sárospataki Tokaj-Hegyalja Egyetem docense valamint Both Miklós, a Hagyományok Háza (a népi kultúra iskolán kívüli átadásának csúcshintézménye) főigazgatója, A vajdaságiak közül Juhász Gyula, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet népzenei archívumának vezetője, valamint Lele József muzslyai citerás adatközlő, a Népművészet Mestere beszéltek a több évtizedes tapasztalatokról, meglátásokról, jó gyakorlatokról a népzene átadását és népszerűsítését illetően. A szakmai konferencia a Csoóri Sándor Alap támogatásával valósult meg.

Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék 2024. február 6-án akkreditált **szakmai továbbképzést** szervezett az általános iskolai és középiskolai mentortanárok számára *Innováció és digitális átállás a magyar nyelv és irodalom tanításában* 2. témakörében. Kormányos Katona Gyöngyi *Szakmai gyakorlat a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben és a Vajdasági Magyar Digitális Archívum bemutatása* címmel ismertette az Intézet tevékenységét a mentortanároknak és a hallgatóknak.

Sátoraljújhelyen a Kárpát-medencei Magyartanárok Egyesülete és a Rákóczi Szövetség szervezésében szervezték meg a **Kárpát-medencei pedagógusok Összmagyar Tanártáborát**, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet szervezésében pedig sor került Székelyudvarhelyen a VI. Interdiszciplináris Konferenciára *a Kárpát-medencei magyarság társadalmi és gazdasági helyzete* témakörében. Mindkét szakmai tanácskozáson Kormányos Katona Gyöngyi tartott előadást *A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a magyar nyelv és kultúra szolgálatában / Sziveri János jubileuma* címmel 2024 júliusában és novemberében.

SAKMAI FEJLESZTÉS A NÉPHAGYOMÁNNYAL FOGLALKOZÓ KÖZÖSSÉGEK KÖRÉBEN

Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság, 2024-es programok.

Viseletkészítők mentorálása. Egész éves tevékenység, 4 személyes találkozóval.

Első találkozó: 2024. január 20., Ada, Vadvirág Hagyományápoló Kör székháza. A találkozó témája a Kárpát-medencei Népi Textilfesztivál *Szokrális textíliák és színhangulatok* elnevezésű pályázatára tervezett közös pályamunkák befejezése és előkészítése a szállításra. Tajti Erzsébet szakmai előadása után a program gyakorlati részében a mentorok és a résztvevők átnézték a pályamunkákat, megbeszélték a felmerülő gondokat, elkészítették a leltárívet, a pályázati anyag tervezésekor a hertelendyfalvi gyűjtés inspirálta az alkotókat.

Második találkozó: Kárpát-medencei Népi Textilfesztivál, 2024. március 7–9., Békéscsaba. A Viseletkészítő csoport egy mikrobusszal látogatott el Békéscsabára a Kárpát-medencei Népi Textilfesztiválra.

Harmadik találkozó: 2024. április 10–12., Gébárt. A vajdasági viseletkészítők és kézművesek a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózata, valamint a Hagyományok Háza zalai partnerszervezete, a Zala Megyei Népművészeti Egyesület szervezésében szakmai napokon vettek részt a Zalaegerszeg melletti Gébárti Regionális Népi Kézműves Alkotóházban.

Negyedik találkozó: 2024. november 7–8., Ada, Vadvirág Hagyományápoló Kör székháza. A viseletkészítő csapatnak immár neve és saját logója is van, ők a Szent Rita Viseletkészítő Csoport. Az idei utolsó mentorálási alkalom témája a vajdasági Tisza mente népviselete volt, különös tekintettel a férfi viseletre. Vetítéssel egybekötött tartalmas előadást tartottak: Resócki Vázsonyi Csilla és Resócki Rolland néprajzkutatók.

Vonós együttesvezetők képzése, 2024. február 24. és 2024. április 21., Zenta. Elméleti képzés a vonós zenekaroknak a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet oszlopcsarnokában. Mivel a népi vonós zenekarok igen változatos feladatokkal találkoznak, szükséges a hangszeres tudásuk mellett minél széleskörűbb elméleti tudás is. A népzenei dialektusok közül februárban a Dunántúl kistájai sajátosságairól tartott előadást Vavrincz András, a Hagyományok Háza zenei könyvtárosa, népzeneész, majd áprilisban Erdély kistájainak népzenejét ismertette, dr. Mihó Attila, egyetemi oktató.

A Hagyományok Háza első Szakmai Nyílt Napja, 2024. március 19., Budapest. A Hagyományok Háza március 19-én rendezte első Szakmai Nyílt Napját, melyen a vajdasági hálózat munkatársai mellett a Magyar Nemzeti Tanács képviselői is részt vettek. A jeles napra a Kárpát-medence minden részéből érkeztek résztvevők: szakpolitikusok, a szakma képviselői és érdeklődők jelentek meg szép számmal.

Életre kelt viseletek. Családi fotók, rekonstrukció, oktatás című előadás megtartása a Hagyományok Háza I. Szakmai Nyílt Napján, Budapesten (március 19.), a Hagyományok Háza és a Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság kollégáival, Vörös Zsuzsával, Tajti Erzsébettel és Kovács Nádi Karolinával. A foglalkozás keretében bemutatásra került, hogy lépést tartva a mai kor igényeivel, hogyan erősíthetjük a közösségek lokális értékeit, tehetjük jelenidejűvé a Délvidék sokak számára ismeretlen, hagyományos kultúráját.

Míves húsvéti tojások kiállítása, megnyitó, 2024. március 25., Zenta. Március 25-én 17 órakor nyílt meg a Míves húsvéti tojások kiállítása Zentán, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben. Az egybegyűlteket Kovács Nádi Karolina a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózatának munkatársa köszöntötte, a vajdasági tojásírás kezdeteiről Csonti Melinda a Népművészet Ifjú Mestere, Népi Tárgyalkotó Iparművész mesélt, megnyitóbeszédet Nagy Abonyi Ágnes néprajzkutató mondott.

Gyakorlati műhelyek a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon (2024. február 27., 2024. március 26., 2024. április 23., 2024. május 7., 2024. október 15., 2024. november 12., 2024. december 10.).

A 2021-hen indított program a 2024-es évben is folytatódott, népi gyermekjáték, népzene és kézműves témájában zajlottak gyakorlati foglalkozások a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatói számára. A februári műhelyeken tarsangi gyermekjátékos foglalkozás, valamint nemez bajusz (álarc) volt a népi gyermekjátékok és népszokások előadás témája. A kézműves foglalkozáson terményekből készítettek zajkeltő eszközöket, csörgőket a hallgatók. A márciusi alkalmon tavaszi (gólyás és katonás) játékokat és mondókákat, valamint tojást festést terveztünk perzseléssel. Az áprilisi foglalkozáson a hallgatók tavaszi, háziállatos játékokat tanultak, valamint fonal lovat és madarat készítettek. A májusi foglalkozáson a citeramuzsika alapjait lehetett elsajátítani. Tavaszköszöntő dalokat pengettek és énekeltek a tanulók. Októberben a gyakorlati órákon diós foglalkozásban vehettek részt és népi játékokat láthattak, tanulhattak a hallgatók, a kézműves foglalkozáson csuhé és csutka babát készítettek. Novemberben a hallgatók libás foglalkozásokat, játékokat és dalokat tanultak egy szerkesztett témaösszeállításban, valamint a kézműves foglalkozáson bőr ékszert készítettek. A decemberi foglalkozásainkat az adventi ünnepkörhöz hangoltuk. Gyertyát gyújtottunk és tanultunk egy karácsonyi dalt közösen a hallgatókkal és a tanári karral. A kézműves foglalkozáson betlehemi csillagot készítettek a hallgatók gyöngyből, a gyermekjáték foglalkozáson pedig az ünnepkörhöz kötődő dalokat, játékokat és mondókákat tanultak, valamint beszélgettek az adventi szokásokról. Az év utolsó gyakorlati óráján a Luca-napi szokásokat elevenítették fel és gyöngyöt fűztek. A gyakorlati foglalkozásokat Cseszák Balázs a HHHV munkatársa, néptáncoktató és Torjai Zita Katalin kézműves vezetik.

Útravaló akkreditált pedagógusképzés, két alkalommal, egy ráadással az év során. A képzés minden állomását hármass partnerségben szerveztük, a programot a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet akkreditáltatta, a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózata biztosította a szakmai programokat, a szervezést és a lebonyolítást a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával.

Útravaló 2. – *Népi gyermekjátékok és néptáncos mozgás*, 2024. február 23–24., Ada. A helyszínt az adai Čika Jova Zmaj Iskoláskor Előtti Intézmény biztosította. A képzésnek 29 résztvevője volt (20 óvodapedagógus és 9 osztálytanító jelentkezett, 7 különböző településről 9 oktatási intézményből). Képzéssorozat ezen állomásán, a népi gyermekjátékok és néptáncos mozgás témakört dolgozták fel az előadók. Az összefoglaló témájú előadásokat a budapesti Tóth Ágnes és Kiss Zsolt szakelőadók tartották, a képzés gyakorlati anyagát pedig vajdasági oktatók

és szakemberek adták át a hallgatóknak. A kézműves foglalkozáson gyapjából nemezelt tárgyak egyszerű és játékos elkészítését mutatta be Békésapáti T. Zsófia nemezelő, a népzene, azaz a citera alapjaiba és annak kisegítő funkciójára mutatott rá Flaman István szentmihályi citerás, népzeneész. Az óvónők ki is próbálhatták a hangszert, tanultak néhány gyermekdalt. A népi gyermekjátékok, népdal és néptáncos mozgás gyakorlati példáiról, alkalmazásáról Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs tartottak előadásokat.

Útravaló 3. – Tárgyalkotás és kézműves népi mesterségek az oktatásban, 2024. október 4.-5., Óbecse. Az összefogó témájú előadásokat ezúttal is Tálás Ágnes és Kiss Zsolt tartották, a képzés gyakorlati anyagát pedig vajdasági oktatók és szakemberek adták át a hallgatóknak. A képzés ismerkedéssel és népi gyermekjátékos foglalkozás bemutatásával kezdődött, melyet Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs néptáncoktatók, foglalkozásvezetők tartottak. Ezt követően a hallgatók népi gyermekjátékokat és népdalokat tanulhattak Cseszák Korcsik Anikótól, amelyet Flaman István szentmihályi citerás, népzeneész hangszerbemutatója és ismertetője követett a vajdasági citeramuzsikáról, illetve a citerán való muzsikálás alapjairól, a jelenlévők ki is próbálhatták a hangszert, megtanultak játszani is néhány egyszerű gyermekdalt. A zentai Rozetta Kézműves Társaság oktatói, Pósa Elvira fazekas; Pető Piroska bőrműves és Kiss Katalin csuhéfonó, valamint Torjai Zita Katalin törökbecsei gyöngyfűző és játszóházvezető voltak a gyakorlati előadások mesterei. A szombati nap Békésapáti T. Zsófia (nemez készítő és játszóházvezető) és Szalai Klaudia népmesemondó módszertani előadásával indult, majd bemutatót tartottak a Jávorfurulyácska című előadásukból. A nap további részében Tálás Ágnes és Kiss Zsolt a Hagyományok Háza szakoktatói ismertették a komplex foglalkozások módszertanát, valamint az éves programjuk témánkénti felosztását.

Útravaló gyakorlati képzés óvodapedagógusoknak és tanítóknak. 2024. december 7., Ada. Az adventi Útravaló gyakorlati képzésnek ezúttal csak vajdasági oktatói voltak. A helyszínt a Čika Jova Zmaj IE Intézmény biztosította, ahova a helyieken kívül Zentáról, Felsőhegyről, Óbecséről, Bogarasról, Péterrévéről érkeztek pedagógusok (27 résztvevő, 10 különböző intézményből). Cseszák Korcsik Anikó néptáncoktató, óvónő tanított Luca-napi, és adventi játékokat, mondókákat, népdalokat, tartott játékos foglalkozást, Békésapáti T. Zsófia és Szalai Klaudia tartottak a bemutatót a komplex népi játszóházak módszertanáról, Gyurcsik Renáta pedig a bútorfestés alapjait ismertette. Az óbecsei Csermely zenekar közreműködésével, Cseszák Balázs az élő zenés néptáncossal mozgatta meg a résztvevőket. A képzést az óbecsei Kiscimbora táncgyűttes tagjainak Betlehemes bemutatója tette ünnepélyesebbé.

Hogy is volt?! – Bemutatók és néptáncos foglalkozások iskolásoknak, 2024. február 07., Zenta, 2024. február 9., Magyarittabé, 2024. február 12., Drea, 2024. február 13., Óbecse, 2024. április 24., Óbecse. A *Hogy is volt?! iskolai tematikus nap*, a népszokások ismertetése céljából. A foglalkozást a FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ szakemberei állították össze és a Fokos zenekarral együtt bonyolították le. A farsangi foglalkozás helyszíne a magyarittabéi Miloš Crnjanski Általános Iskola épülete volt, ahol az alsós és felsős tagozatok magyar nyelvű osztályai vehettek részt körülbelül nyolcvanan. Először egy óbecsei

bőgőtemetést mutattunk be (saját gyűjtésből). Ezt követően Szerda Balázs tartott néprajzi előadást a farsangról. A hangszereket meg is szólaltatta a zenekar, Cseszák Korcsik Anikó pedig helyi népdalt tanított a gyerekeknek. A foglalkozást táncoktatás, táncház zárta. Zentán farsangi játszó- és táncházban szórakozhattak a gyerekek, Dreán pedig az általános iskola diákjai szórakozhattak farsangi játszó- és táncházban, akiknek Szabó András bemutatta a magyar bördudát, majd felvonulással és bábégetéssel búcsúztattuk a hideget. Óbecsén a Samu Mihály és a Petőfi Sándor Általános Iskolákban táncoltattuk meg az alsós korosztályok diákjait a Csermely zenekar kíséretében, majd megismerkedhettek a diákok a vonós hangszerekkel. Az áprilisi táncos foglalkozás témája a Szent György napja volt. A Csermely zenekarral és Cseszák Zsomborral tartottak előadást, akik a húros hangszereket mutatták be, különösen kitérve ez alkalommal a cimbalomra. A cimbalmot Tallós Kinga a Csermely zenekar cimbalmosa mutatta be. Tavaszváró, tavaszköszöntő játékokat játszottak a gyerekekkel, és tanultak egy juhászdalt Cseszák Korcsik Anikótól, majd egy rövid táncházzal zárult a foglalkozás. A tavaszi foglalkozás helyszíne az óbecsei Samu Mihály Általános Iskola és a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör épülete volt, ahova a helyi Általános iskolák alsós gyerekei látogattak el, négy korosztállyal. A foglalkozást az alsós tagozatok számára készítettük, és a négy előadáson 340-380 gyerek vett részt.

Varázskosár – Bemutatók és interaktív foglalkozások

A foglalkozásokat a FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ szakemberei állították össze és tartották meg Cseszák Korcsik Anikó néptáncoktató és óvónő vezetésével.

A *Játsszunk farsangot!* című foglalkozást 10 óvodás csoporthoz vitték el, Adán, Zentán, Óbecsén, Magyarittabén, illetve Dreán, így a foglalkozásokon körülbelül 160 gyerek vett részt. Farsanghoz kötődő játékokat, mondókákat szokásokat játszottak a gyerekek, dalokat énekeltek és hallhattak.

A *Jönnek a gólyák, jönnek a huszárok!* tavaszi foglalkozást 10 óvodás csoportnak adták elő, Adán, Péterrévén, 120 gyerek vett részt. A gólyákhoz kötődő eseményekhez, dalokat, mondókákat, játékokat játszottak és énekeltek, majd a lovakat megfuttatva huszáros hangulattal, énekkel, és tánccal zárták.

A *Merre csörög a dió?!* című foglalkozást 19 óvodás csoporthoz vitték el, így a foglalkozásokon körülbelül 400 gyermek vett részt.

Október első hetén, a gyerekhét kapcsán tartottak *gyermektáncházat és játszóházat* az óbecsei városi színházban a tolerancia jegyében, melyen a magyar ajkú óvodásokon és iskolásokon kívül a szerb csoportok diákjai is részt vettek. Egymás kultúráját, játékait és táncait tanulhatták a gyerekek, melyben partner az óbecsei Djido szerb táncgyűttes tagjai voltak.

A novemberi Varázskosár foglalkozások helyszínei az adai és gunarasi óvodák voltak. A *Libasorba* című foglalkozás a Márton-napi libás szokások és játékok körül zajlottak. A 7 óvodás csoportban kb. 200 gyerek vett részt a játékokban.

Az év végéhez közeledve a december jeles napjai, ünnepi szokásai témakörhöz igazodó foglalkozást tartottunk *Ég a gyertya* címmel, az adventi időszakhoz köthető játékokkal, mondókákkal, dalokkal és szokásokkal ismerkedtek, András napjától karácsonyig sorra véve a Mikulás várás, a Luca napja, és a betlehemezés témaköröket.

Kosárfonók mentorálása. 2024. április 5–6. és 2024. április 12–13., Temerin. A temerini Tájház Alkotóháza adott otthont a találkozóknak, melyen a haladó kosárfonók találkoztak mesterükkel, mentorukkal, Kovács Zoltán kosárfonó népi tárgyalkotó iparművésszel. A 9 jelentkező közül mindenki részt vett mind a két mentorálási alkalmon.

Fazekasok mentorálása. 2024. április 6–7., 2024. április 13–14., 2024. április 20–21., 2024. szeptember 7–8., 2024. szeptember 14–15., 2024. szeptember 21–22., Zenta. A Rozetta Kézműves Társasággal közösen létrehozott és működtetett zentai műhelyben szerveztük meg a mentorálási alkalmakat. A három áprilisi alkalom után három szeptemberi hétfőn tartott Orcsik Csaba fazekas népi tárgyalkotó iparművész mentorálási alkalmakat a fazekasműhelyben. A mentorálási alkalmakon 6 fő vett részt. Ennyit tud befogadni optimálisan a műhely.

Horgolás a népművészetben. Magyarkanizsa, 2024. június 1–2., 2024. június 22–23. A 30 órás képzés elméleti és gyakorlati részekből tevődött össze. A foglalkozás főbb témái a csipke története, a horgolt csipkék a magyar népművészetben és a csipke napjainkban. Az elméleti oktatást Erdei T. Lilla, etnográfus és csipkeszakértő tartotta, míg a gyakorlati részt Vonsik Zsuzsanna csipkekészítő vezette. Gyakorlati téma: Hertelendyfalvi horgolt csipkék rekonstrukciója. A helyi szervezést és a program bonyolítását Nádi Barát Mária, a helyi horgoló kör vezetője segítette. A képzésnek 12 résztvevője volt.

II. Kárpát-medencei Ifjúsági Népmesemondó Találkozó. 2024. június 14–16., Tata. 2024. június 14–16. között került megrendezésre a II. Kárpát-medencei Ifjú Népmesemondó Találkozó Tatán, ahol a vajdasági mesemondók is bemutatkoztak.

Almárium Tábor. 2024. július 1–6. között került megrendezésre a Hagyományok Háza Almárium Tábor a Kiscsöszön, az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület székhelyén. Mesemondók, táncosok, zenészek és kézműves szakemberek gyűltek össze a táborban, melynek témája a társadalmi felelősségvállalás volt.

Kör, kör, ki játszik? A Gyöngyösbokréta fesztivál kísérőprogramja. 2024. június 8., Ada. A *Kör, kör, ki játszik?* elnevezésű gyermekprogramot már 2017 óta szervezzük a nagymúltú rendezvény kísérőprogramjaként. 2024. június 8-án, szombaton az adai Korzó szabadtéri színpada mellett igazi kis gyermekparadicsomot rendeztünk be a gyöngyöstarjáni Fabatka Porta népi játszótér segítségével.

Dúr-moll, fiatal népzeneészek találkozója. 2024. július 28., Muzslya, 2024. november 10., Kúla, 2024. november 17., Temerin. A Muzslyai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület szákháza fogadta be a rendezvényt. A csoportokat Flaman István, Rontó Márta és Kurunczi Andor és Juhász Gyula vezette.

Jó hangulatban telt a Kúlán, 2024. november 10-én szervezett Dúr-moll fiatal népzeneészek találkozója a Népkör Magyar Művelődési Központban. Kúlára Bácsfeketehegyről, Magyarakanizsáról, Felsőhegyről, Szabadkáról és Zentáról, érkeztek 38-an.

2024. november 17-én Temerinben találkoztak a vajdasági fiatal népzeneészek, ahol közösen temerini népdalokat tanultak Kiss Lajos, Burány Béla és Csorba Béla gyűjtéséből. Az 53 résztvevő Adáról, Péterrévéről, Temerinhől, Újvidékről, Zentáról érkezett

Népi kézműves tábor. 2024. augusztus 2-5. és 2024. augusztus 6-9., Tóthfalu. A Hagyományok Háza vajdasági hálózata harmadszor szervezett népi kézműves tábort. Ezúttal Tóthfalu adott otthont a tábornak, amelynek elsődleges célja az alkotás, a hagyományok és a népművészet iránt érdeklődők tudásának bővítése. A jelentkezők a tábori foglalkozásokon megismerkedtek a bőrművességgel, viseletkészítéssel, hímzéssel, kosárfonással, népi ékszerkészítéssel, bútorfestéssel, cipésmesterséggel és a népi gyógyászattal. A tábornak 65 résztvevője volt.

V. Kárpát-medencei Népmesemondó Találkozó. 2024. augusztus 23-25., Pomáz. Az V. Kárpát-medencei Népmesemondó Találkozón a szombati, augusztus 24-i napon hárman vettek részt Vajdaságból: Nagy Abonyi Szabolcs, Szalai Klaudia, Boja Patyi Sarolta. Az esemény mindhárom napján dr. Raffai Judit előadóként volt jelen.

Vajdasági Magyar Táncháztalálkozó és Sokadalom. 2024. szeptember 28., Topolya. Mezőgazdasági Iskola és Diákotthon sportsarnokában és a környékén tartották meg már másodszor a Táncháztalálkozót a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség szervezésében. Vajdaság számos magyarok lakta településéről érkeztek népzeneészek, néptáncosok, és népi kézműves mesterek.

Citeraoktatók képzése. 2024. október 5-6., Szenttamás. A résztvevők a szenttamási találkozón Al-dunai székely népdalokat tanultak Flaman Istvántól, majd beszélgettek a Durindós tapasztalatokról, valamint Ördög Lóránt megmutatta a muzslai sántázást és a lenyomás technikát. Az oktatók zeneelméletet és gyermekpszichológiát is tanítottak.

Bútorfestő tanfolyam. Bácskossuthfalva, 2024. október 12-13., 2024. október 26-27., 2024. november 9-10., 2024. november 16-17. A 60 órás bútorfestő tanfolyam a bácskossuthfalvi Ady Endre Művelődési Központtal karöltve valósult meg. Ament Éva bútorfestő, népi iparművész, szakoktató vezette a képzést oktatótársaival, Huszti Katalin és Szabó Andrea bútorfestőkkel.

Népi iparművészeti tárgyak minősítése és szakmai nap kézműveseknek. 2023. október 17–18., Zenta. Október 17-én hatodik alkalommal szerveztünk minősítést a népi kézműves alkotók számára. Idén is a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet oszlopcsarnoka adott otthont a zsűrizésnek és az azt követő szakmai napnak. A Hagyományok Háza részéről jelen voltak: Benedek Krisztina, Csákányi Zoltán, Czulák Dóra, Molnár Fanni és Vörös Zsuzsanna. A zsűritagok: Terényi Gyöngyi, Jenei Anikó, Jókainé Gombosi Beatrix, Nagy Gyöngyi, Széll János, Kovács Zoltán és Juhász Gyula voltak. Összesen 32 alkotó adott át kérelmet, 165 tárgyat neveztek be a minősítésre, néhány alkotó munkái elkerültek más, magyarországi zsűrihelyszínre, így Zentán 28 alkotó 147 tárgyát minősítette a zsűri.

„Benned él a hagyomány” címmel – komplex bemutató foglalkozás a hálózat tevékenységéről a CsaládExpo rendezvényen, 2024. november 2., Zenta. Néptáncot és népi játékokat Cseszák Korcsik Anikó, Juhász Boglárka és Juhász Orsolya tanított a gyerekeknek, a zenekar Polyák Dániel vezetésével a Tisza menti népzeneoktatásban résztvevő tanárokból és diákokból állt.

Kézműves foglalkozások a fogyatékkal élők életminőségének javításáért. 2024. november 7–8., Ada. November 7–8-án Adán az Első Helyi Közösség termében szerveztük meg a Kézműves foglalkozások a fogyatékkal élők életminőségének javításáért elnevezésű programot. A képzés első részében, csütörtökön délután kiváló előadónk, Legeza Márta a Hagyományok Háza Népi Kézművesség és Népi Iparművészeti Szakcsoport szakmai munkatársa, a Népművészet Ifjú Mestere, kosárfonó népi iparművész és fazekas mondta el és mutatta be a fogyatékkal élő felnőttek kézműves oktatásában szerzett gyakorlatait, tapasztalatait. Márta munkáját Vörös Zsuzsanna a Hagyományok Háza Hálózati és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Osztályának hálózati szakreferense segítette. A programban résztvevő kézművesek, pedagógusok és szülők módszertani ismeretekre és – ami még fontosabb – empirikus tapasztalatokra tettek szert, amelyeket a mindennapi munkájuk és életük során hasznosítani tudnak. A program ötletgazdája Orcsik Csaba fazekas népi iparművész volt, ő vezette a fazekas foglalkozást is. A zentai Kéz a Kézben Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Civil Szervezetével együttműködve valósítottuk meg a programot, az egyesület vállalta, hogy mikrobuszokkal 7 fogyatékkal élő fiatalot szállított a gyakorlati foglalkozásra, de az egyesület vezetői is részt vettek a programon. A résztvevők egyetértettek abban, hogy igazi élményszerű, jó hangulatú tudásátadásnak lehettek részesei, és egyben a fogyatékos résztvevőknek is igazi örömet szereztek. Összesen 10 fogyatékkal élő és 10 segítő vett részt a programon.

Ricsaj – Találkozás a népművészetrel. 2024. november 8., Törökbecse, 2024. december 9., Zenta, 2024. november 16., Óbecse, 2024. november 30., Magyarcsernye. A Ricsaj – Találkozás a Népművészetrel programon vajdasági néptáncoktatók, néptáncosok, zenészek, mesemondók, kézművesek tartottak bemutatót, foglalkozásokat a gyerekeknek. Két korosztálynak zajlottak egyidejűleg a foglalkozások: az óvodás ill. iskolás gyermekek számára. Ezt a komplex programot vándoroltattuk idén három településre novemberben és decemberben. A foglalkozásokon kb. 60-70 gyerek vett részt.

A Ricsaj foglalkozások második helyszíne a zentai Petőfi Sándor Általános Iskola volt, ahol az iskola diákjain kívül az egész településről érkeztek gyerekek. A foglalkozásokon Kovács Franciska, Lénárt Zsófia, Juhász Orsolya, Juhász Boglárka és Cseszák Korcsik Anikó vezettek játszóházat ill. énekoktatást, valamint a Csermely zenekar kíséretében táncház volt, és hangszerbemutató is részt vettek a gyerekek. A foglalkozások másik helyszínén ebben az időben kézműves foglalkozások és előszavas népmese hallgatás zajlott a szabadkai Szalai Klaudia vezetésével. A foglalkozásokon kb. 100 gyerek vett részt.

A harmadik és egyben legfőbb helyszín Óbecsén a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben zajló Ricsaj – Találkozás a Népművészettel volt, ahol a helyi gyerekek és fiatalok kívül pétérrévei, temerini, magyarkanizsai, újvidéki résztvevők is voltak, kb. 400-an. Több helyszínen zajlottak a foglalkozások egyidőben.

November végén még Magyarszernyén Ricsajoztunk egyet a hánati gyerekekkel. Az adventi hangos mulatságon három kézműves foglalkozás várta a résztvevőket.

Mesecsiszoló műhely. 2024. november 11., Hajdújárás. Bolya Patyi Sarolta óvodapedagógus, mesegyűjtő és Nagy Abonyi Szabolcs mesemondó hatékony segítségével hívtuk össze Hajdújárásra a mesemondó műhelyek tagságát, ahol Toldi István mesemondó, a népművészet mestere és dr. Raffai Judit néprajzkutató, mesekutató is segítette, tanácsokkal látta el a résztvevő gyereket és felnőtt mesemondókat.

Vajdasági népdalkörök vezetőinek képzése. 2024. november 16–17., november 30., VMMI – Bolyai TKG, Zenta. Az elméleti és gyakorlati képzés folyamán a vajdasági népdalkörvezetők a népdalszövegek összeállításával és betanításával kapcsolatos több témakört is körbejártak. Az elméleti részt Borsi Ferenc mestertanár tartotta. A délutáni órákban Bagi Valentina népi ének tanárral a próbatermi munkát segítve beéneklő gyakorlatokat, hangképzést sajátíthatták el, illetve példaszövegeket vettek. A résztvevők 11 településről érkeztek.

Mesekocsmá Doroszlón. 2024. december 6-án 20 órai kezdettel zajlott a mesekocsmá Doroszlón, a Sport kocsmában. A rendezvény kezdeményezője és házigazdája Toldi István volt. Boja Patyi Sarolta segített az esemény népszerűsítésében. A mesekocsmá lehetőséget adott előszavas mesehallgatásra, kapcsolatépítésre, barátkozásra. Toldi István és vendégei – a Czerovszki házaspár, Antal és Sarolta Püspökhatvanból, valamint Baranyi Ildikó Dócból – elvarázsolták a népes hallgatóságot. Több mint 50 hallgatója volt ennek a minden korosztály érdeklődését lekötő, közösségépítő, identitásörző rendezvénynek.

2025. január 30.

Újhelyi Nándor
az Igazgatóbizottság elnöke